Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250 (212) 227-5251

РІК LXXXIV. Ч.36. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 15-го ЛЮТОГО 1977 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK TUESDAY, FEBRUARY 15, 1977 No. 36. VOL. LXXXIV.

Президент Картер модифікує видатки на оборону

Плейнс, Джорджія. — Відвідуючи своє родинне містечко вперше від перебрання президентури, президент Джіммі Картер в суботу, 12-го лютого, заявив під час принагідної пресової конференції, що він вже перевів зміни в оборонному бюджеті, запропонованому його попередником Джералдом Фордом, і вирішив, що хоча видатки на оборону будуть більші в наступному фіскальному році ніж в поточному, то все таки будуть менші, ніж вимагав Форд. Конгрес одержить пропозиції Картера десь за тиждень і достовірні джерела твердять, що оборонний бюджет буде на 3 більйони долярів менший від бюджету Джералда Форда, який пропонував призначити на ту ціль 123.1 більйона долярів. Поточний бюджет виносить 110.2 більйона долярів. Зменшення правдоподібно стосуватимуться ділянки розбудови нових воєнних літаків.

Президент Картер під час цієї неформальної пресконференції також відповів на ряд питань, зв'язаних з іншими справами. Він заявив, що ще непевний, чи встановить раціонування бензини, хоча тепер існує поважний брак пального, зокрема природного газу.

Президент теж сказав, що з уваги на „досить примирливе пресове інтерв'ю Фіделя Кастра, може дійти до переговорів між Вашінґтоном і Гаваною в справі „послаблення напружень і усунення ворожнечі" між ЗСА і Кубою.

Відповідаючи на запити кореспондентів, які ходили за ним по вулицях Плейнсу, Президент сказав, що призначив колишнього державного секретаря Генрі Кіссінджера на голову Дорадчого комітету для справ збереження пального, зазначаючи, що цей комітет не є урядовим, а приватним тілом.

ВАШІНҐТОН ЗМІНЯЄ ТАКТИКУ В ОБОРОНІ ДИСИДЕНТІВ В СССР

Вашінґтон. — Адміністрація президента Джіммі Картера дещо змінила тактику у підході до оборони дисидентів і оборони людських прав в Совєтському Союзі. У випадку арешту Юрія Орлова, відомого дисидента і голови Комітету нагляду за додержанням Гельсінкської Угоди, Державний департамент ЗСА вирішив використати два шляхи. Він доручив представникові Америки в Комісії ОН для Охорони Людських Прав Аллардові Ловенстінові піднести справу арешту Орлова на сесії комісії, яка якраз тепер засідає в Женеві, а також запротестував і висловив свою турботу у совєтській амбасаді. Державний департамент не робив цього разу публічної заяви, як це було у випадку чехо-словацьких дисидентів, Сахарова і Гінзбурга, бо державний секретар Сайрус Венс уважає, що постійні прилюдні коментарі в пресі у цій справі тільки зменшують, а не збільшують вагу таких заяв. Ситуація дещо скомплікувалась, бо в Адміністрації наступили різниці думок, яке становище займати у справі арештів дисидентів в комуністичних країнах. Після довшої дискусії у справі арешту Юрія Орлова рішено застосувати дещо відмінний підхід від попередніх. Останнє потягнення Адміністрації в справі Орлова викликало деяку турботу і побоювання, що ця змінна тактика може послабити раніщу позицію президента Картера на відтинку оборони людських прав. Але речник департаменту заявив, що „ми не можемо сподіватися заяви кожного разу, коли арештують когось за людські права у світі". Преса відмічує, що таке становище Адміністрації може послабити підтримку тієї справи на Капітолі і збільшити антисовєтське наставлення там.

СОВЄТИ ПЕРЕСТЕРІГАЮТЬ ЗАХІД ПЕРЕД „ВМІШУВАННЯМ У ВНУТРІШНІ СПРАВИ" В ОБОРОНІ ДИСИДЕНТІВ

Москва. — Після довшої мовчанки кремлівські верховоди виступили в суботу, 12-го лютого ц. р. на сторінках газети „Правда", яка є органом ЦК КПСС, з перестогорою проти західніх держав, дорадженою їм не вмішуватись у внутрішні справи Совєтського Союзу і не піддержувати морально та матеріяльно дисидентів, які, мовляв, намагаються підірвати совєтську систему. У довгій редакційній статті „Правди", яку широко цитує західня преса, совєти обороняють своє „право" виступати проти „ворогів соціялізму і гіркстки осібняків, які не репрезентують нікого і нічого, і є ізольованою групою серед совєтського народу, а існують вони тільки тому, що їх піддержує Захід", — говориться у статті „Правди". Стаття натякає на заяви Державного департаменту ЗСА, хоч поіменно не називає президента Картера, який, як відомо, ще у виборчій кампанії обіцяв американському народові заступитися за людські права в світі, що і зроблено у кількох заявах Адміністрації в обороні чехо-словацьких авторів „Хартії 77", академіка Андрея Сахарова, видатного дисидента Гінзбурга і небезпосередньо в справі Юрію Орлова, останньо арештованого в Москві дисидента. В статті „Правди" говориться, що ця справа може дуже пошкодити совєтсько-американським відносинам в часі, коли президент Джіммі Картер намагається досягнути підписання нової умови про скорочення стратегічної зброї і обмеження продукції атомових бомб і ракет взагалі. Реферуючи справу совєтського нападу у „Правді", західні газети згадують про нові арешти не тільки Юрія Орлова в Москві, але також письменника і поета Миколу Руденка в Києві та Александра Гінзбурга, відмічуючи, що останній завідував фондом А. Солженіцина, з якого користали сотні політичних в'язнів і їхні родини. В загальному дипломати і аналітики уважають, що остання розправа з дисидентами є підготовою совєтів до конференції в Београді, яка має відбутися в червні ц. р. для підсумування Гельсінкської Угоди. „Правда" називає дисидентів „ренегатами", „зрадниками", „ворогами соціялістичної системи", які, користаючись допомогою Заходу, ширять неправду про Совєтський Союз і його систему правління. Тим самим газета признається, що частина совєтського суспільства все ще схильна приймати „буржуазну систему і мріє про свободу на зразок західних демократій. Тому „Правда" рекомендує повести сильнішу боротьбу проти внутрішніх і зовнішніх ворогів і проти тих, які „намагаються вмішуватись у внутрішні справи СССР".

ЗАКЛИК КОМІСІЇ ЛЮДСЬКИХ ПРАВ ДО УКРАЇНЦІВ У ВІЛЬНОМУ СВІТІ

Згідно з повідомленням міжнародних пресових агенцій, на початку лютого 1977-го року совєтські власті заарештували Миколу Руденка та Олександра Тихого.

Як відомо, вони публічно вказували на порушення людських прав в Україні, всупереч тим зобов'язанням, які СССР підписав, визнаючи Хартію Людських Прав Об'єднаних Націй та ще так недавньої Гельсінкської Конференції. Це черговий доказ дійсних намірів уряду СССР, це чергове намагання здушити вияви свобідної думки та національної свідомости жителів України, їхні намагання користуватися хоч такими правами, які навіть конституція СССР і УССР теоретично гарантують своїм громадянам.

Відвага і мужність наших братів і сестер в Україні доказують, що помимо страшного терору, арештів, насильного вивезення та запроторення до психіятричних закладів, український нарід змагається за свої національні і людські права. Їхня постава — це велике зобов'язання для всіх нас, українців вільного світу. Ми не можемо сприймати мовчанкою цей черговий акт терору в Україні. Ми мусимо об'єднано повести акцію протесту в обороні наших братів і сестер, в обороні поневоленого українського народу.

Президія СКВУ і Комісія Людських Прав при СКВУ вислали апелі до урядів держав-учасників Гельсінської конференції, до генерального секретаря ОН Курта Вальдгайма в обороні ув'язнених. Комітет Українців Канади і Український Конгресовий Комітет Америки заапелювали до урядів Канади і ЗСА стати в обороні невинно арештованих в Україні.

Ми закликаємо всіх українців вільного світу повести масову кампанію протестів перед урядами своїх країн та до Об'єднаних Націй в обороні останньо заарештованих в Україні. Хай не буде ні одної країни, в якій така акція не пройшла б масово. Закликаємо членів парляментів, науковців, преси, радіо, телевізії, щоб вони представили правду про останні переслідування в Україні, щоб вони стали в обороні наших братів і сестер. Це наш обов'язок супроти них, який ми можемо і мусимо сповнити гідно.

ЗА КОМІСІЮ ПРАВ ЛЮДИНИ СКВУ

Сен. Павло Юзик, голова
інж. Микола Мороз, секретар

Голова Енергетичного Управління передбачає дальший зріст в цінах

Вашінгтон. — Джон О'Лірі, голова Федерального Енергетичного Управління, заявив в неділю, 13-го лютого, що уряд президента Картера передбачає, що ціни на різні роди пального будуть далі зростати, не зважаючи на те, що в майже всіх частинах ЗСА „загідніли дотеперішні рекордові морози". Він додав, що уряд далі вимагатиме, щоб в приватних домах, фабриках, бюрах й інших установах термостати були наставлені не на більше як на 65 градусів. Виступаючи на телевізійній програмі, О'Лірі теж сказав, що американці мусітимуть менше вживати приватні автомобілі, а більше користуватися засобами масової транспортації, щоб в такий спосіб заощаджувати бензину і зменшити імпорт нафтової ропи з інших країн. Він натякнув, що уряд може підвищити податки на бензину, щоб в такий спосіб заохотити населення більш вживати засоби масової транспортації.

Президент Картер натякає про встановлення зв'язків з Ганоєм

Вашінгтон. — Минулої п'ятниці, 11-го лютого, президент Джіммі Картер повідомив, що плянує вислати до Ганою делегацію для переговорів в справі т. зв. „пропалих без вісти" під час В'єтнамської війни американських вояків, але натякнув, що та делегація може обговорювати з комуністичним в'єтнамським урядом також інші справи, між ними можливість встановлення нормальних дипломатичних зв'язків між Вашінгтоном і Ганоєм. Не визначуючи речення на виїзд такої делегації, ані можливих її членів, Президент під час зустрічі з представниками Крайової Ліґи родин пропалих без вісти сказав, що додержить свої передвиборчі обіцянки і прочне „безпосередні переговори" в справі тих вояків з в'єтнамським урядом. Він і кілька його дорадників поінформували, що американська делегація заторкне не тільки питання „пропалих без вісти, але цілий ряд інших справ." Ще немає потвердження, чи Ганой погодиться прийняти таку делегацію, але в минулому в'єтнамські лідери кількакратно вимагали „нормалізації відносин", пов'язуючи це питання з наданням Вашінгтоном „післявоєнної допомоги" для тепер уже „об'єднаного" В'єтнаму, як вони вимагали, щоб ЗСА погодилися на членство В'єтнаму в Об'єднаних Націях. Уряд попереднього президента Джералда Форда відкинув претенсії В'єтнаму на „післявоєнну допомогу" і заявив, що Америка ані не нав'яже „нормальних зв'язків" з В'єтнамом, ані не підтримає старань Ганою щодо членства в ОН аж поки в'єтнамські власті не подадуть всіх можливих інформацій про пропалих без вісти вояків. Делегація ЗСА до ОН вже двічі наклала „вето" в Раді Безпеки цієї міжнародної організації на внесок Ганою в справі членства.

Вальдгайм вишле відпоручників ОН до Вашінгтону і Москви

Женева. — Генеральний секретар Організації Об'єднаних Націй Курт Вальдгайм заявив напередодні свого повороту до Ню Йорку в неділю, 13-го лютого ц. р., що він вишле до Вашінгтону і Москви своїх заавансованих помічників, які докладно зреферують дотичним урядам про його мирні переговори на Близькому Сході.

Вальдгайм, поїздка якого розпочалась була 2-го лютого ц. р., відвідав Єгипет, Савдівську Арабію, Сирію, Ливан, Йорданію й Ізраїль. Він також розмовляв з Ясіром Арафатом, головою Палестинської Визвольної Організації. З доручення Вальдгайма до Москви з місією поїде заступник генерального секретаря ОН Роберто Гваєр, а до Вашінгтону—такий же заступник, Браєн Яркгарт. Обидві держави — ЗСА і СССР, є коспонзорами неділяльної Женевської конференції для Близького Сходу.

ЧЕХО-СЛОВАЧЧИНА І ПОЛЬЩА БАЖАЮТЬ ПОЗБУТИСЯ СВОЇХ ДИСИДЕНТІВ

Прага. — Пресові агенції інформують, що комуністичні Чехо-Словаччина і Польща бажають позбутися своїх найбільш небезпечних дисидентів, які не тільки працюють внутрі країни і обороняють там людські права, але також відомі на Заході з їхніх писань чи їхньої політичної діяльности. Наприклад, відомий чехо-словацький письменник Павел Когоут, твори якого ставились також на нюйоркському Бродвеї, висловив побоювання, що режим вкоротці застосує всі можливі заходи, щоб не тільки зламати опір дисидентів і тих осіб, які підписали „Хартію 77", але також старатиметься позбутись тих, які стояли і стоять у проводі цього руху. Кілька днів тому Когоута покликано до пашпортового бюра, де йому було сказано, що він може на дуже вигідних умовах покинути Чехо-Словаччину і поселитись в Австрії, забравши зі собою родину і все, що він бажає з придбаних ним речей. Когоут заявив, що його покищо не змушують силою еміґрувати, та це може статися кожного дня не тільки з ним, але з багатьма іншими провідними дисидентами.

В подібному положенні знаходиться один з польських дисидентів д-р Едвард Ліпінські, польський видатний економіст, який стоїть перед загрозою депортації за його відкритого листа до верховоди польської комуністичної партії Едварда Герека, що його він опублікував в журналі організації „Фрідом Гавз" в Ню Йорку. В листі, який має 4,500 слів, Ліпінські домагається привернення людських прав у Польщі.

ГЕН. ПЕТРО ГРИГОРЕНКО ВИСТУПИВ В ОБОРОНІ М. РУДЕНКА, ДОМАГАЄТЬСЯ ПРИПИНЕННЯ ТЕРОРУ В СССР І ПРОГОЛОШЕННЯ АМНЕСТІЇ

Вашінгтон (УІС „Смолоскип"). — У вівторок, 8-го лютого, ген. Петро Григоренко, член Київської Української Групи Сприяння Виконанню Гельсінкських Угод в Україні, запросив до свого помешкання чужинецьких кореспондентів в Москві, яким передав заяву в обороні Миколи Руденка і Александра Гінзбурга. Нижче подаємо уривки з повідомлення трьох західніх пресових агенцій: Юнайтед Пресс Інтернешенел, Ройтерс і Ажанс Франс Пресс, представники яких взяли участь в пресовій конференції ген. П. Григоренка.

„Колишній генерал Червоної армії, який перетворився в критика совєтського уряду, ген. Петро Григоренко сьогодні закликав европейських комуністів і комуністичні партії повести натиск на звільнення Александра Гінзбурга і Миколи Руденка — подає Юнайтед Пресс Інтернешенел. Руденко, який був заарештований в Києві в суботу, 1-го лютого, є комуністом, якого викинули з партії і Спілки Письменників України, — заявив у своєму заклику ген. Григоренко, який він передав західнім кореспондентам в Москві. Він додав, що комуністів переслідують в СССР так само, як і в усіх фашистських країнах. Назвавши себе комуністом, український генерал сказав, що він є приятелем і Руденка і Гінзбурга, якого заарештували в четвер, 3-го лютого. Він сказав, що арешти Руденка і Гінзбурга, лідера і члена групи, яка стежить за порушеннями Гельсінкських Угод, совєтські власті започаткували нову антидемократичну кампанію. Руденко був також членом Міжнародної Амнестії, а Гінзбург організував допомогу совєтським політв'язням.

В своїй заяві ген. Григоренко сказав західним кореспондентам: Обов'язком комуністів є зупинити цю кампанію. Европейські комуністи і комуністичні партії мусять звернутися до совєтських провідників із закликом припинити цю політику терору, яка тепер панує в СССР і яка випливає з їхніх намагань скріпити свою владу на некористь справі комунізму. Він також закликав европейських комуністів натискати на совєтських лідерів, щоб вони припинили розправу над руками, які взяли на себе зобов'язання обороняти людські права, негайно звільнити Гінзбурга і Руденка та прогодосити

(Закінчення на стор. 5-ій)

Президент Картер виправдує Янга за заяву про Кіссінджера

Плейнс/Вашінгтон. — У неділю, 13-го лютого, президент Джіммі Картер заявив у своєму родинному містечку Плейнс, що амбасадор ЗСА до ОН, Андрю Янг, не мав на думці ображувати колишнього державного секретаря Генрі Кіссінджера, коли минулої суботи сказав кореспондентам в Лондоні, що Кіссінджер „наклав на Великобританію тягар Родезії, а відтак залишив Лондон на призволяще". Президент сказав, частинно повторюючи виправдання самого Янга, який щойно повернувся до Вашінгтону з 10-денної поїздки по державах Африки, що заяву амбасадора до ОН „взято з контексту", і що Янг хотів сказати, що після прогри президента Джералда Форда у виборах Кіссінджер не мав спроможности допомагати Британії розв'язати проблему передання влади в Родезії в руки чорної більшости до тієї міри, до якої міг би був це вчинити, якщо б вибори був виграв Форд.

Це вже четвертий раз, що уряд президента Картера змушений або пояснювати, або спростовувати заяви Янга на різні аспекти закордонної політики ЗСА.

Янг під час своєї поїздки зустрічався з лідерами 20-ох африканських держав і під час пресконференції в Лондоні, крім заяви про Кіссінджера, також сказав, що африканські провідники передбачують можливість відновлення переговорів щодо передання влади в Родезії і вважають, що Америка може і повинна відігравати більш активну ролю в тих переговорах.

В неділю, 13-го лютого, амбасадор Янг здав звіт із своєї поїздки на нараді в Білому Домі, на якій були приявні президент Картер, державний секретар Сайрус Венс і Збігнев Бжезінськи, дорадник Президента для справ крайової безпеки.

Мати президента Картера репрезентувала ЗСА на похороні президента Індії

Ню Делі. — У неділю, 13-го лютого, тут відбувся похорон президента Індії, Фахрудіна Алі Ахмета, який помер на удар серця минулої п'ятниці. Делегацію ЗСА на похорон очолювала Ліліян Картер, 78-літня мати президента Джіммі Картера, а членами делегації були республіканський сенатор Чарлс Персі з Іллиной і син Президента, Чіп Картер. П-і Ліліян Картер, яка 10 років тому служила в Індії як медсестра в Корпусі Миру, після похорону відбула 40-хвилинну розмову з індійським прем'єр-міністром Індірою Ганді.

Святкування Січневих Роковин в Ст. Петерсбурзі, Флорида



Січневі роковини в Ст Петерсбурзі. На фото [зліва]: В. Мазуркевич, якому посадник вручає декларацію, пані Л. Панчук, пані В. Копинець, посадник Ч. Е. Шут, Г. Панчук, пані Л. Зеневич, о. монс. П. Гресько і о. парох С. Адамяк.

Ст. Петерсбург, Флорида (М. К-ць). — Українська громада в соняшному Ст. Петерсбурзі на Флориді відзначила січневі події в Україні в 1918—1919-их роках дуже врочис-

(Закінчення на стор. 6-ій)

УССР також мусить щадити паливо і енергію

Київська „Радянська Україна" інформує, що заступник голови Ради Міністрів УССР та голова республіканської комісії по раціональному витрачанню паливно-енергетичних ресурсів О. О. Бурмістров заявив, що тому, що сучасне виробництво в Україні зуживає велику кількість палива і енергії, зокрема взимку зуживання паливно-енергетичних ресурсів зросло, — заходить конечність заощаджувати паливо і енергію. В цьому році постановлено зменшити витрачання палива не менше як на два відсотки, а електроенергії на 3-5 відсотків. Багато підприємств і організацій дотримуються тієї постанови, але є й такі, сказав О. О. Бурмістров, „які допускають безгосподарність, марнотратство, не забезпечують передбачене планове зниження втрати палива і особливо електроенергії". Не використовують також вторинних енергетичних ресурсів, зокрема на металургійних заводах, в областях, де видобувають торф, не поліпшують використання твердого палива, природного газу і нафтових продуктів. Через те й сьогодні, зокрема в зимі, виникають труднощі в забезпеченні консументів газом. Тим більше консументи повинні дуже суворо дотримуватись виділених їм ограничень на газ.



На фундацію

УКРАЇНСЬКОГО НАУКОВОГО ІНСТИТУТУ ГАРВАРДСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ /УНІГУ/ потрібно 2,000,000.00

Подання в "Свободі" ч. 19 фінансовий стан зібраних пожертв був	828,928.00
В сьогоднішньому списку	11,790.00
Разом зібрано	840,718.00
Ще потрібно:	$1,159,282.00

По 1,000.00 — Ігор Гуменюк, Богдан Михайлович, д-р Роман Рожанковський;

500.00 — Йосиф Пастушек;

По 300.00 — Михайло Довгенко, Володимир і Уляна Дячук, проф. Іван Голембіовський, Меріляндський Відділ УЛТПА;

По 250.00 — Йосиф Вомпель, Роман Ільницький, Іван Козій, Роман Кухта, д-р Всеволод і Марія Когутяк, д-р Теодозій Сенковський, Володимир Фриз, Анастазія Цьвях;

150.00 — Ігор Мельникович;

По 100.00 — Володимир і Марія Балагура, Володимир Батринчук, Роман і Марія Борковський, Лев Височанський, Михайло П. Гладий, д-р Мирон Гулей, д-р Роман і Анна Дзюбик, Климентина Житницька, Володимир Карпович, Йосиф Кладко, Теодор Коваль, Ігор і Аніса Козак, д-р Всеволод Коритник, Петро Королишин, д-р Евген Кочидан, Андрій Маринюк, Михайло Мельникович, Впр. о. Макар Михайлів, Ольга Михаляк, Володимира Падох, Тарас Печерський, Текля Сарахман, Андрій Сімок, Дмитро Сендунь, Олександер і Софія Скоп, Іван Скробач, Мирослав Сольчаник, Марія Стасів, Мирослав Субтельний, Степан Тимків, Марія Турко, Товариство Українських Інженерів — Відділ в Бостоні, Український Демократичний Клюб в Гемтрамку, Михайло Фалюш, Юрій Чернецький, Григорій Чорній, Олександер Яскевич;

і 44 менших пожертв на суму — 1,640.00 долярів.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montbomery Street, Jersey City, N.J. 07303. Application to change frequency to "Daily except Mondays and holidays" pending at Jersey City, New Jersey.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли, незамовлені матеріяли повертаєтся тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Справа Куби

Протягом останніх кількох тижнів з двох джерел виринули твердження, що тепер заіснувала атмосфера, в якій може дійти до відновлення перерваних 16 років тому „нормальних зв'язків" між ЗСА та комуністичною Кубою.

В інтерв'ю з американським кореспондентом, кубинський прем'єр-міністер Фідель Кастро сказав, що з уваги на те, що президент Джіммі Картер є людиною, в якої дуже розвинене „почуття моралі" та він напевно поступатиме „згідно з універсальними принципами", а не принципами капіталізму, чи марксизму, то він, Кастро, вважає, що може дійти до відновлення зв'язків між Вашінгтоном і Гаваною.

Самозрозуміло, що Кастро бажає „нормалізації відносин" із ЗСА, бо це означало б не тільки дипломатичне визнання Вашінгтоном режиму Куби, але були б тоді теж знесені торговельні та інші економічні санкції, що їх наклав уряд ЗСА проти Гавани 16 років тому. Отже становище Фіделя Кастра в цій справі цілком зрозуміле.

Однак, не цілком зрозумілим треба вважати становище державного скретаря Сайруса Венса, який ще перед інтерв'ю з Кастром заявив, що він „готовий приступити до переговорів щодо можливости відновлення нормальних зв'язків з Кубою. Очевидно, що Америка хоче і повинна старатися жити в мирі з усіми державами світу, але Куба до цих країн аж ніяк не може бути зарахована. Комуністичний режим тієї країни, віддаленої тільки 90 миль від кордонів ЗСА, продовжує „експортувати" марксистську ідеологію і революцію до держав Південної і Центральної Америки. Куба становить також найбільш висунений на Захід причілок совєтсько-московської імперії. Визнання урядом ЗСА диктаторського режиму Кастра скріпило б престиж цього комуністичного ватажка та облегшило б Гавані далі вести свою підривну діяльність в Західній Півкулі, а нав'язання торговельних та інших економічних зв'язків спричинилося б до поліпшення економічного стану Куби і тим самим до закріплення там комуністичної диктатури. Отже, добро ЗСА та всіх інших країн Західньої Півкулі вимагає, щоб Вашінгтон не квапився відновляти „нормальні зв'язки" з Кубою.

Проти „нормалізації відносин" з Гаваною промовляє також факт, що Кастро і його поплічники не „експортують революцію тільки до Латинської Америки, а за намовою Москви стараються ширити комунізм і пов'язану з ним диктаторську політичну систему також на територіях інших континентів, зокрема Африки. Кубинські військові частини і совєтська зброя встановили марксистську владу в Анголі, хоча більшість населення тієї колишньої португальської колонії не підтримували марксистської фракції. Тепер ті самі кубинські вояки вишколюють в Мозамбіку партизанські відділи з Родезії, які силою зброї хочуть повалити білий уряд прем'єра Іяна Сміта, не зважаючи на те, що існує добра можливість, що влада в цій країні може перейти в руки чорної більшости мирним шляхом, тобто шляхом переговорів, а не шляхом кровопролиття. Якщо уряд президента Картера відновив би „нормальні зв'язки" з Кубою, то це було б заохотою для Гавани і її протектора Москви поширити свої агресивні заходи і на інші обшири Африки, наприклад, на територію Південно-Західньої Африки, Південно-Африканської Республіки тощо.

Треба надіятися, що державний секретар Венс передумає свою заяву в справі „нормалізації відносин" з Гаваною і відмовиться нагороджувати агресію Куби дипломатичним визнанням та відновленням економічних зв'язків, щоб не заохочувати Кастра і Москви до дальшої агресії.

Мирослав Стиранка

УКРАЇНСЬКІ ПЕРЕСИЛАННЯ „РАДІО СВОБОДА" В НЕБЕЗПЕЦІ

Нещодавно в „Юкрейніан Квортерлі" появилася стаття кол. директора радіовисильні „Свобода" Сарджента з великими похвалами скерованими вбік пересилань українського відділу радіо „Свобода". Здавалось би, отже, що праця українського відділу унормована та що його пересилання здійснюють важливі інформаційні завдання в Україні. Це особливо важливим стало з того часу, коли в Україні розгорнувся широкий рух на оборону національних прав українського народу, коли з'явилися численні українські самвидавні матеріяли цього руху, які доконче слід було донести до відома широких кіл українського населення. Таким чином бо можна посилити волелюбні прагнення українського народу, його боротьбу за національні права, проти русифікації, яка проходить під плащем „інтернаціоналізму", проти національної дискримінації. Не треба хіба доказувати, що це лежить також і в інтересі американського народу, серед якого глибоко закорінені почуття свободи та демократії і симпатії до боротьби інших народів за такі ж самі права, як їх має американський народ.

І слід сказати, що український відділ радіо „Свобода" протягом останніх років добре здійснював накладені на нього завдання, чим здобував собі симпатії та признання як в Україні, так і серед української еміграції. Проте, як нас інформують, останньо деяким чинникам ця корисна праця українського відділу радіо „Свобода" стала сіллю в оці. З одного боку почалася підривна кампанія явних та прихованих російських шовіністів, які й на еміграції мріють про втримання російської імперії (про це вже ми писали, гл. стаття „Радіо Свобода" під російською контролею), а з другого деякі американські керівники радіовисильні „Свобода" цілком явно діють, поперше, в дусі пресловутої „доктрини Зонненфельдта", що пов'язала американську політику розрядки з поділом світу на дві сфери впливу і невмішування у внутрішні совєтські справи, і, подруге, потурають духові російського великодержавного шовінізму.

В наслідок того українські пересилання радіостанції „Свобода" попали останньо під жорстоку цензуру. Ставлення до працівників українського відділу радіо „Свобода" в Мюнхені, як і до праці всього відділу загалом, нагадує радше цькування, ніж адміністрування. Частково змінена нещодавно американська адміністрація запроваджує в українському відділі (при чому, саме в українському відділі, а не в інших) такі порядки, які ліквідують всяку можливість нормально і плідно працювати і зводять якість пересилань до найнижчого рівня. Вже нині набагато збільшено кількість перекладів з російських пересилань, запроваджено навмисно незручний порядок складання новин, з явною метою привести до цілком підрядного рівня пересилання про національне питання, про боротьбу української опозиції за права українського народу, про русифікаційні процеси в Україні тощо. До того ж, уведена від деякого часу загострена цензура українських матеріялів, як теж і критична настанова до праці найкращих працівників українського відділу з боку деяких американських урядовців — створює в українському відділі атмосферу нервозности й виснаження. Усе це виглядає як навмисна, заздалегідь заплянована авантюра з метою зруйнувати нинішній склад українського відділу.

Дивовижним збігом обставин ця акція цілком відповідає вимогам різних совєтських чинників, які вже давно у своїй пропаґанді і дипломатичних демаршах у Вашінгтоні скаржаться на те, що ніби українські пересилання радіо „Свобода" найбільш „антисовєтські" та що вони підважають детант. Таким чином атаки на український відділ радіо „Свобода" йдуть одночасно з двох боків, з совєтського, для якого саме порушування національної проблематики в українських пересиланнях найбільш небезпечне та невигідне, і з боку деяких американських керівників радіовисильні „Свобода", які у противагу до нещодавніх критичних міркувань на тему розрядки з СССР новообраного президента Картера, на „зонненфельдівський" лад її розуміють („невмішування" у внутрішні справи СССР), як теж піддаються підшептам російських шовіністів та вислужників — „малоросів", що вдерлися в довір'я деяких американських урядовців радіо „Свобода".

Сказане свідчить про ненормальні стосунки на радіо „Свобода" в Мюнхені і цим, на нашу думку повинна зацікавитися нова адміністрація в Вашінгтоні. Ми уважаємо, що те, що діється нині в Мюнхені, не відповідає інтересам Америки, свободолюбним традиціям американського народу. Американці українського походження, як і вся українська еміграція, ма-

(Закінчення на стор. 5-ій)

Любов Дражевська

„ДЕ МИ СТОЇМО В МИСТЕЦТВІ"

(1)

Мистецька кураторія УВАН у ЗСА уряпила 30 січня 1977 року у Ню Йорку дискусійний панель на тему „Де ми стоїмо у мистецтві?". Модератором панелю був мистець Яків Гніздовський, а учасниками українські мистці і мистецтвознавці старшої і молодшої генерації.

У вступному слові Гніздовський схарактеризував складність сучасного мистецтва з його різноманіними стилями і постійними змінами. У цій складній ситуації український мистець і тут на еміграції, і на рідних землях обтяжений ще й додатковими ускладненнями, які його подекуди тримають поза головним руслом сучасного світового мистецтва. Частково ці ускладнення є наслідком засвоєнних серед українців і досі як слід не з'ясованих понять про українське мистецтво і його ролю. Навіть у серйозних українських публікаціях зустрічаються такі окреслення — як „українське мистецтво" та „український стиль", де більше відповідало б сказати: українізований, історизований, чи найчастіше, фолкльоризований стиль.

Гніздовський сказав, що ідея про те, що шлях до українського мистецтва веде через історію і фолкльор, глибоко закорінена і виявляється і на еміграції і на рідних землях. Він висловив сподівання, що учасники панелю, аналізуючи стан українського мистецтва, зупиняться і над згаданими питаннями.

Чотири панелісти виступили за абеткою, але доля захотіла, щоб спершу виступила старша ґенерація, а на кінець — молода: бойова і критична. Старшими були Марина Антонович-Рудницька і Святослав Гординський. Молодшу ґенерацію представили Аркадія Оленська-Петришин і Ірина Петренко-Федишин. Були жарти про дискримінацію чоловіків у виборі панелістів, та Гніздовський сказав, що від кількох запрошуваних чоловіків дістав відмову: „Цим разом наша краща половина покликана сказати, де ми стоїмо у мистецтві".

Марина Антонович-Рудницька — про мистецьку творчість на Україні і на еміграції.

Першою виступала гостя з Канади, Марина Антонович-Рудницька, фахівець з історії мистецтва, що закінчила университет у Празі, також училась в університеті у Берліні.

Вона сказала, що тепер на Україні мистецька творчість підлягає суворим приписам, обмеженням і контролі, творча ініціятива придушується. Не дозволяють виходити поза рамці соціялістичного реалізму і етнографії, намагаються затерти різниці між національними особливостями народів. У мистецькому процесі України пригнічує брак виразного індивідуального обличчя художників. У тісних шорах генеральної лінії та через ізоляцію від західнього світу і сучасних течій у мистецтві, мистці задихаються без доступу свіжого повітря, свіжих ідей, і в наслідок того вони починають повторювати, імітувати самі себе та один одного. Їх творчість знижується до неприємного шабльону та манеризму.

А все ж на Україні трапляються дуже цікаві речі, роблені ніби для приватного вжитку, так би мовити „захалявні", і їх офіційно не демонструють, не публікують і не експортують.

Говорячи про творчість українських мистців на еміграції, доповідачка ствердила, що основна проблема тут — можливість жити з мистецтва лише у виняткових випадках. Творчий мистець здебільшого повинен заробляти іншою працею, у кращих випадках — в галузі прикладного мистецтва. Відносно добрий ринок збуту творів українських мистців серед української спільноти не завжди сприяє їх творчому зростанню. Попит ринку спонукує мистців до української тематики. Це не біда, але, бажаючи продати якнайбільше, мистець деколи переходить на масову серійну продукцію, що знижує рівень автора.

Ще одна причина застою в мистецтві — своєрідний консерватизм. Доки ми будемо тільки повторювати, копіювати, або імітувати стереотипами минуле, вперед не ступимо. Треба знати традиції нашої культурної спадщини, але, виходячи з них, творити нові мистецькі вартості. Сучасна творчість українських митців повинна відповідати сучасним дуже складним вимогам і потребам життя.

Святослав Гординський — „Де ми стоїмо в мистецтві?"

С.Гординський, мистець, мистецтвознавець і поет, у своєму виступі показав, як українське мистецтво змагається за своє визнання, за те, щоб стати часткою світового мистецтва. Багато сил це гальмують. Творчість українських радянських мистців мало відома у світі, бо на Заході досі не було жодної виставки українського радянського мистецтва; були виставки вимінного характеру у країнах-сателітах. Виставка української скульптури була дуже прихильно відзначена польською мистецькою критикою за сміливі спроби модернізації, що яскравіли на тлі соцреалістичних творів, які очевидно переважали.

Урядові кола мають тенденцію зводити все українське до малозначного, до причіпки до російського мистецтва. С. Гординський подав ряд фактів, щоб проілюструвати старання уряду не допускати нових ідей до українського мистецтва. Наприклад, на монографію про Архипенка, що її написав В.Коротич, була оголошена передплата, але пізніше заборонено її надрукувати. Російські мистецтвознавці уже видали понад 60 праць про російську ікону, але нема жодного видання про українську ікону. В.Свєнціцька і Г.Логвин написали працю про українську ікону ще в 60-х роках, вона була здана до друку у Дрездені, проте ніколи не була надрукована. Хоч на Україні є добрі мистці та мистецтвознавці, вони мають дуже слабий голос у справах мистецтва, яке керується згори, і то людьми, що дуже часто не мають жодного відношення до мистецтва.

Перейшовши до проблеми українського мистецтва поза межами України, Гординський сказав, що під час зустрічів і розмов з культурними діячами з України, часто чути від них: „ви тут повинні робити насамперед те, чого ми робити дома не маємо спромоги".

Доповідач зробив огляд того, що зробили мистці за час свого ісходу з України майже 30 років тому. Українські мистці, що подались на Захід, були різних ґенерацій, творили у різних стилях, переважав реалізм. Поступово виросли нові мистецькі сили, і сьогодні в діяспорі є добрі дві сотки українських мистців. В українському мистецтві заступлені всі мистецькі напрямки, реалістичні, творять яких 60 відсотків.

(Продовження буде)

Юрій Кузьма

УКРАЇНСЬКИЙ СКАРБ

Цей скарб не знає собі рівних в цілому світі серед монетних знахідок. 10-го вересня 1967 р. у селі Орловка, Одеської области в Україні, група колгоспників при побудові господарської будівлі викопала бронзову посудину. З неї посипались на землю кружечки, подібні на монети, на яких були різні зображення, а на деяких – зображення людей. Колгоспники, добре роздивившись, виявили, що нема нічого цікавого і роздали кружечки дітям бавитись, але один колгоспник залишив у себе 14 таких кружечків. За деякий час він подумав, що ця знахідка можливо представляє собою якусь вартість і відніс їх в міліцію. Міліція викликала представника Одеського археологічного музею, який виявив, що це монети та ще й надзвичайно рідкісні і представляють велику грошову, історичну наукову цінність. За совєтським законом „все, що знайдено — належить державі". Міліції вдалось зібрати 73 монети жовтосвітлого кольору приблизно зі 150 знайдених. Отже приблизно половина цих монет осіла в приватних колекціонерів, які переважно ніколи не зівають в таких випадках. Один з колекціонерів запропонував мільйон долярів Одеському археологічному музеєві за одну з монет цього скарбу. Тож варто мільйон долярів за монету, яка в цілому світі лище одна та виконана на досить високому мистецькому рівні і має коло 2500 років. Український скарб подарував світові 43 типи нових, до того часу невідомих монет Стародавньої Греції. Кожна з цих монет представляє собою величезну цінність в кусочку металу вагою в 16 грамів. Ці монети викарбовані з електру, природного металу, який складається з кількох частин срібла та частини золота. Ці монети карбувало грецьке місто Кізік в VI-IV столітті до народження Христа, яке було на азіятському березі Мармурового моря. Воно вело жваву торгівлю з містами Північного Причорномор'я. Монети в часи їх карбування мали велику вартість, ними користувались при великих внутрішніх та міжнародних торговельних операціях, про що свідчить цей скарб, знайдений на території України. Варто сказати, що на Україні це вже не перший скарб монет міста Кізіка. Також були поодинокі знахідки цих монет, що свідчить про зв'язки наших предків з цивілізованим античним світом та початком грошового обігу на території України в VI столітті до народження Христа, коли населення Північного Причорномор'я познайомилось з грошима, як засобом торгівлі. Тобто, що за мед, худобу, віск, рабів, рибу, сіль — можна було дістати гроші, а за них купити потрібні предмети. На одній з монет є зображений скит (голова) що підкреслює зв'язки греків не тільки з грецькими містами на території України, але й зі скитським населенням. Зображення скитської голови на монеті має скитсько-національний характер. Сучасна наука про стародавні гроші та нагородні знаки — нумізматика, знає приблизно 250 різних типів монет міста Кізіка, які називались статерами (250 різних зображень на лицевій стороні монети), 43 з них із скарбу з України.

Едвард Е. Душа

БАРД ІЗ ПОЖЕЖІ

Польський часопис „Гвязда Полярна" із Стівенс Пойнт, Віск., помістив в останньому часі статті рецензії й листи читачів із українською тематикою, у прихильному для українців дусі, м. ін. спростування наклепницької версії про участь Української Дивізії у здавлюванні Варшавського повстання, про походження гимну „Ще не вмерла" і ін. Тому радо містимо прислану нам статтю редактора названого польського часопису про полягллого в боях проти німців видатного польського поета Кржиштофа Каміля Бачинського. Зразки його поезій, наведені у цій статті, переклав з польської український поет О.Т. Прим. Редакції.

.....Зробив велику кривду своїй батьківщині вмираючи за неї"...
(Анна Свірчинська).

У серпні 1944 року, на четвертий день Варшавського повстання, куля німецького вояка поцілила в чоло одного з воїнів, що боролися на Театральній площі. Поляглий повстанець мав 23 роки. Історія, мабуть, затерла би в нашій пам'яті той загин подібно, як це сталося у випадку тисяч невідомих за прізвищем оборонців Варшави. Страхітливий балаясн людських втрат, побільшений на ще одно прізвище, мабуть не змінився б, якщо поляглий вояк не був би одним із найвидатніших поетів молодого покоління, в якому сучасні вбачали наступника Словацького...

Це не перший випадок, коли поет іде за голосом своєї поезії. У польській історії у цілком подібному краєвиді гине поцілений російською кулею січневий повстанець Мєчислав Романовський. Обидва поети, однаково Бачинський як Романовський, могли виминути свою участь у війні. Перший з них приєднався до вояцького загону з власної волі. Боровся у частині Борельовського, беручи участь у кількох битвах, як адьютант полководця. Згинув у квітні 1930 р., маючи 29 літ. Можна пригадати тут ще повстанця з 1830 року, поета й публіциста Северина Ґощинського. Той, маючи в часі вибуху повстання 28 років, єднав свою творчість з обов'язком вояка. Взявши активну участь у повстанській дій, заплатив за це довголітньою еміґрацією. На такий сам шлях вступило згодом покоління Бачинського. Істрія повторилася: ті, які не згинули, а не хотіли визнати після-воєнну дійсність в Польщі, вибрали еміґрацію, як раніше повстанці з 1830 і 1863 рр.

Кржиштоф Каміль Бачинський народився у незалежній Польщі. Покоління, до якого належав, не тямило вже займанця. Не діждався закінчення війни. Своє життя віддав за родинне місто. А врятовані з воєнної пожежі твори не втратили — хоч проминуло поверх 30 років — своєї вимови. Що більше: вірші Бачинського читають не тільки ті, які мають ще в пам'яті образ гітлерівського звірства. Ревними читачами творів поета, який згинув на Театральній площі, є молоді, народжені вже після війни, які знають дійсність того страхітливого часу тільки з оповідань старших.

Бачинського-поета затьмарює часто леґенда про вояка-повстанця, який, діючи всупереч наказам зверхника, що відсували його від участи в постанській дії, переходить до іншого куреня, коби тільки обійти ту заборону і взяти участь у боях.

Випадково трапилося, що я стрінув в Ню Йорку людину, яка була товаришкою поета в роках окупації. Зійшлись на хвилину, а потім доля рознесла їх в різні сторони. Не хотіла оповідати про повстання. Був це — казала — кошмар, що про нього не слід було пам'ятати. Не читала ніяких творів чи споминів про події того часу. „Не можу. Ті, які тоді там були, згадують сьогодні той час притишеним голосом".

Однак мала світлину і старий, знищений клаптик паперу. „Останній раз — оповідала — я зустрілася з ним випадково. Я була зчудована, що сталося з ним впродовж такого короткого часу. Дуже змінився, став дивно поважним. Риси йому загострились, але тоді ми всі голодували. Під час тієї зустрічі ми пили чай і Кржись від руки написав оцей вірш". Я мав щастя перечитати короткий твір Бачинського, не охоплений дотепер ніякою збіркою, що вийшла в краю. Тямлю, що були там „пливучі почерез неба арену зорі небесні", „хмарі чорні ткані в небесний саван", і була заповідь сонця, яке мало засяяти всім однаково ясно. Також на світлині була дотепна дедикація. Згодом я порівнював почерк із світлинами рукописів поета. Не було сумніву, що однаково вірш, як і дедикація на світлині були писані рукою Кржиштофа Каміля.

Ще пізніше, на півночі З'єднаних Стейтів, я познайомився з поетом Збіґнєвом Халком. Він також брав — поруч із усіма своїми рідними — участь у повстанні. Перебуває постійно на еміґрації. Є автором дуже вартісних віршів, зібраних у томі „Яворове небо", та численних творів, друкованих у „Вядомостях". Я розмовляв з поетом головно про повстання. Збіґнєв Халко, що був останнім оборонцем варшавської Катедри, сказав слова, які далекими були від будь-якого патосу, та водночас глибоко залягли мені в пам'яті. „Ми страшенно боялися, але треба було йти." Слова прості, та які страшенно переконливі.

Вони залунали були вже раніше у віршах Бачинського:

Любов залізна — так — ось вибухло, і згасло, стерло,
лишився примус, що — мов цвях — загруз в п'ястук.
Забути, здеревіти, не кричати з мук,
щоби пискля вогню в долоні не завмерло.

Пішли. За ніччю ніч. І крик стискає горло.
Лиш тишини по них. І чути снігу скрип.
А глупе тіло, наче пень важкий, заперло.
Хоч ранок — хтось зачепить мій зотлілий гріб.

Та сама віра в обов'язок, що „треба йти", і „любов залізна" і „примус, що мов цв ях загруз", — як вони яскраво віддзеркалюють погляд того трагічного покоління! Твори Бачинського, особливо пізніші, мають вже первні публіцистичного, чи просто пропаґандивного змісту, бо говорили про батьківщину, обов'язок і боротьбу, святощі вже майже цілком чужі полякам, розсіяним по світу.

Із Збіґнєвом Хвалком ми оглядали відбитку з світлини, яку Бачинський дарував своїй товаришці. „Так, це він. Мав кучеряве волосся і виглядав дещо етерично". Кржиштоф, за споминами сучасних, був кволим юнаком, хворим серцевою недугою і астмою. В часі окупації часто голодував. Але у тому періоді позначився буйний розквіт його творчости. Тоді, коли пані Бася, дружина поета, студіювала у тайному університеті, Кржиштоф був учасником конспіративних курсів підхорунжих і перейшов повний бойовий вишкіл. Поруч із цим - як твердить Казімєрж Вика — Бачинський написав у роках 1939-1944 понад 500 поетичних творів, у тому числі кільканадцять обширних поем, понад 20 оповідань і прозових фрагментів, віршовану драму". Це імпозантний дорібок, взявши на увагу час, в якому постав. Ото ж не дивниця, що на молодого поета звернули увагу світочі польської літератури. Одинокий Івашкевич мав тоді до поета поважні застереження.

І так чудово процвітаючу творчість поета перервала 4 серпня куля німецького вояка. Що ж - сказав на вістку про смерть поета Станіслав Піґонь, — належимо до народу, долею якого є стріляти до ворога з брилянтів".

„Той гарний, талановитий вісімнадцятилітній хлопець, — згадує Анна Мортковіч-Ольчакова у своїй книжці „Бунт спогадів", — що йому дбайливі батьки давали якнайкращу опіку й освіту в атмосфері високої культури, який малював, писав вірші, був чулий на заклини артистичної магії, швидко, рішуче визначив собі становище й обов'язок. Станув у рядах тих, що боролися за найважчі підпільні завдання так відважно і так по-мужеськи, наче та боротьба не була чужою в його дотеперішньому житті. Не могли дивуватися цьому ті, які знали його і бачили його хлоп'ячі зриви - проти напасників, з допомогою напастованим... Так розпочалася ревна і гарна служба вояка, за яку він взявся з повною і поважною свідомістю. Молодий юнак, хапаючи за меч історії, ставав у своєму переконанні „кривдою і пімстою, любов'ю і народом..."

Збіґнєв Васілевський у своєму есеї „Такий похмурий час" пише:

„Драма Бачинського, за яку він заплатив життям, полягала у тому, що мусив вибрати боротьбу, бо його талант і історія призначили його бути поетом елеґії.

(Закінчення на стор. 5-ій)

ФКУ UKRAINIAN HARVARD

УКРАЇНСЬКИЙ ГАРВАРД

СТОРІНКА ФОНДУ КАТЕДР УКРАЇНОЗНАВСТВА

issued by the Harvard University Ukrainian Studies Fund, 1581-83 Massachusetts Avenue, Cambridge, Massachusetts 02138 (617) 495-4053

РІК II ЛЮТИЙ 1977 Ч. 11

В ПОХОДІ ЗІБРАТИ ОДИН МІЛЬЙОН ДОЛЯРІВ

Можливо, що дехто розглядає фінансову збірку ФКУ, як ще "одну жебранину" від якої треба "втікати", або прямо позбутися її пару долярами, "щоб перестали мене чіплятися...".

Так, це правда, в нас є досить багато всіляких збірок, але й Богу дякувати, що можемо давати. Тут ми не маємо охоти аналізувати інші збірки, а почуваємось до обов'язку говорити і писати про нашу збірку грошей, що іде прямою дорогою на розбудову Українського Наукового Інституту в Гарвардськім університеті.

Одначе виглядає, що "хтось" свідомо і стало "колотить нам воду", щоб звести нашу збірку ФКУ до тих, що їх зустрічаємо цілий круглий рік під нашими народними домами, церквами, чи прямо коло дверей наших хат... А вдійсності збірка ФКУ не є тутожня з ніякою іншою, не має ніяких конкуренційних мотивів, як і є вона власністю всіх українців, байдуже на їхні релігійні, політичні, станові чи інші опридїлення. Здається, що це одинока в діяспорі українська фінансова акція, що чітко притримується всіх морально-правних засад, не видає грошей на ніщо інше, як їхнє призначення, а найголовніше, не є контрольована ніякими "силами" із закордону, які звичайно привикли "доїти нашу американську Україну" та ще й думати, що вони чимось то ліпші, чи розумніші від нас.

Якщоб американська Україна була прийшла тому 100 років до заключення, що в Америці конечно треба мати впливи і зв'язки, але не на "низах", а на "горі", тоді автоматично були б батьки наші дійшли до висновку, що треба нам починати від таких місць, як Гарвард. Одначе, ми сліпо висилали 50% грошей на вдержання всіх потрібних і непотрібних установ в Західній Европі, а других 50% так і безпотрібно розпустили для всілякої показухи. А вислід з того такий, що не посунулись ми в нічім ні один крок вперед, а все звели до тимчасовости, пустомельства та всяких "фаєрверків", що їх самі собі випускаємо і самі ними тішимося. Ось тому наш Український Науковий Центр в Гарварді, який потребує нині ще мінімум одного мільйона долярів на конечну свою розбудову, — хоче, і мусить почати конкретну наукову працю, яка привела б і поставила б українську проблематику в належне її місце. Це все можна осягнути через виховання і вирощення кадрів молодих науковців та професіоналістів, які не жили б для шкурних інтересів, а науково та відповідально діяли в інтересі України.

Хто в це вірить і може нам в цьому допомогти, — будемо його вітати серед нас щиро і тепло, як розумну та відповідальну українську людину.

Хто цього не бачить і дальше буде "мовчати" та буде глухим на наші заклики, — бажаємо йому дальше танцювати гопака, робити політику в наших вже (слава вам, свої українські коршми!) власних барах, — ну, і демонструвати патріотично, і гучно! Може хтось за других 100 років погляне і знова нам скаже: "Who, Ukrainian? What is that?"

Кличемо ще раз, і ще раз: допоможіть самі собі! Український Гарвард є для Вас впершу чергу!

Висилайте свої пожертви до:

Harvard University
Ukrainian Studies Fund Inc.
1581-83 Massachusetts Ave.,
Cambridge, Mass. 02138

УВАГА!

ЗМІНИ В СПИСКУ МЕЦЕНАТІВ ФКУ

Так як наша гарвардська справа жива і творча; як Україна, — жива і нескорена, так і наш список меценатів ФКУ, — живий. Він буде рости і творитиме світлу історію української філянтропії. В цьому списку прізвища прекрасних та жертвенних українських людей.

Листу меценатів ФКУ, що була подана в "У. Г." з п'ятниці, 28 січня 1977 року, постійно доповнятимемо, в залежності як впливатимуть пожертви.

Нові Меценати ФКУ:

Осип і Ірина Бурачок	1,025.00
проф. Іван Гутникевич	2,450.00
Антоніна й Василь Кулик	1,000.00
Анна й Василь Макух	1,000.00
Данило і Галина Пісецький	1,200.00
др. Михайло Е. Сайкевич	1,000.00
сотн. Іван Стратичук	2,200.00

Меценати, що піднесли висоту своїх вплат:

Роман і Евгенія Будзяк до	2,000.00
др. Іларіон і Анна Домбчевський до	2,000.00

ВОНИ БУДУЮТЬ...

НАШ САЛЮТ МЕЦЕНАТАМ ФКУ З КЛІВЛЕНДУ

Багато гарних та солідних людей представляли ми вже нашій Українській Громаді в Америці й Канаді, щоб могла вона пізнати хто дійсно є ці люди, що жертвують свої гроші на Український Науковий Центр в Гарварді.

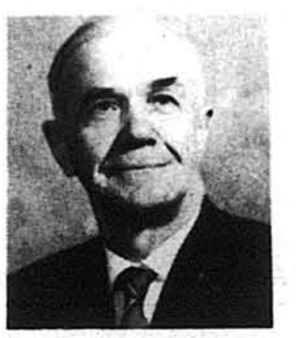
Вбільшості, представляли ми професійних, заможних людей, які склали поважні суми гроша на ФКУ. Ми все сподівались, як і сподіємось дальше, що вчинки цих незвичайних жертводавців будуть добрим прикладом для других, які чомусь то не хочуть добачити важности справи за яку ми дійсно нині зводимо своєрідний бій, і яку мусимо вдержати та розбудувати.

Нині однак хочемо представити іншого покрою жертводавців ФКУ: людей із робітничого світу.

Ми все були переконані, що найкращою та найсильнішою силою народу є повна пов'язаність всіх станів в одну всебічну допомагаючу собі взаємно конструктивну суспільність, що буде себе взаємно шанувати, доповняти і провадити кожну працю в позитивнім напрямку.

І як приємно нам нині, що можемо похвалитися, що наш гарвардський проєкт будують всі! Так, дослівно всі, за виїмком хіба тих, що не розуміють і не бачуть, або прямо є скупарями, що привикли жити з праці других...

Представляємо Вам двох добрих українських громадян — робітників з Клівленду, Огайо, що є меценатами ФКУ, і які збуджують в нас подив до них та нашу щиросердечну вдячність.



Пан Петро Лавринець народився 22 липня 1910 року в селі Мокряни, Самбірського району в Західній Україні.

Малим хлопцем померла йому Мама, а як вже був юнаком, тоді Батько. Немав змоги ходити до школи, бо треба було від найменших літ працювати, щоб себе вдержати при житті.

Під час II світової війни, в 1942 році забрали Петра Лавринця німці до Німеччини на роботу і він перебув в німецького бавера коло Регенсбурґу аж до 1948 року. Тут вже на чужині навчився читати, як і пізнав світ, оцінив й зрозумів в чім криється недоля українського народу.

В 1951 році приїхав до Америки й поселився в Клівленді та почав працю в "Ріпаблик Стіл", де і в 1974 році опинився на статусі пенсіонера.

Під час 100-долярового бенкету ФКУ в Клівленді, — п. Петро Лавринець складаючи поважну суму гроша на ФКУ (**дотепер він пожертвував $5,300.00**), — заявив, що ... **"ДАЄ НЕ ТОЙ, ХТО МАЄ, — А ТІЛЬКИ ТОЙ, ХТО РОЗУМІЄ СПРАВУ".**



Пан Василь Свідерський народився 3 липня 1925 року в Пітзбурґу, ЗСА. Батьки Василя Свідерського прибули до Америки в 1907 році з Устриків Долішних, Лемківщина і поселилися в Пенсилвенії. Василь закінчив початкову та середню школу в Пітсбурґу, а тоді пішов до армії з якої вийшов 1951, а вже в 1955 році перенісся до Клівленду і почав там працю в компанії Форда, де і працює до нинішнього дня.

Василь Свідерський, будучи уродженцем Америки, не стратив зв'язку із своїм українським народом, а його щораз то більше плекає, ним дорожить та засвідчує свою відданість щирими пожертвами на добрі українські цілі. Він склав поважну пожертву на український дівочий кат. каледж в Філядельфії (Менер Джунійор Коледж), що виносить двадцять тисяч долярів, Українську Кат. Церкву та різні українські установи й організації.

Зараз пан Василь Свідерський допомагає нам в нашім українсько-загальнім ділі, пожертвувавши на ФКУ **$1,800.00**

Ось перед Вами два українські робітники: один уродженець України, а другий Америки. Оба знайшли спільну мету! Оба зрозуміли потребу і пішли їй на зустріч, бо їхнє українське сумління, розум і віра підсказали їм, що Україна мусить вийти в світ, і Гарвард є добрим форумом для цього.

Честь і Слава цим двом прекрасним українським робітникам з Клівленду!!!

ЛИСТА ЖЕРТВОДАВЦІВ 100-ДОЛЯРОВОГО БЕНКЕТУ ФКУ

(27 ЛИСТОПАДА 1976 РОКУ В КЛІВЛЕНДІ)

Адамович Александер і Марія	100.00	Коваль Михайло	100.00	Рожнятовський Анатолій	100.00
Андрієвська Галина, д-р	100.00	Кмьотик Микола і Марія	100.00	Росул Іван	100.00
Апостолюк Степан	100.00	Ковбасюк Трофим і Сарафима	100.00	Росул Осип	100.00
Баслядинський Мирослав, інж.	100.00	Ковалисько Микола і Марія	100.00	Рощаковський Антон	100.00
Басалик Дмитро	100.00	Комарянська Зеновія	100.00	Рудий Михайло	50.00
Байко Петро	15.00	Комарницький Григорій	200.00	Русин Юрій, д-р.	100.00
Базарко Володимир і Лідія	100.00	Колодій Михайло і Розалія	1,100.00	Савойка Василь	100.00
Бачинський Евген	100.00	Колосівський Теодор і Ефрузинія	100.00	Савка Осип	100.00
Бачинський Іван і Наталія	100.00	Корлятович Степан	100.00	Садівничий Дмитро	100.00
Бачинський Кость	100.00	Кострик Василь	100.00	Сагайдак Мира, д-р. і Леон	100.00
Бачинська Ростислава	100.00	Коханський Степан	10.00	Сало Юрій	50.00
Бабенко Антон	100.00	Кришталович Ярослав	100.00	Самійленко Юрій	100.00
Берегуля Семен	100.00	Кравчук Ярослав і Анна	150.00	Свідерський Василь	1,000.00
Білецький Володимир і Юлія	100.00	Крутиголова Володимир	25.00	Сидір Ярослав, інж. і Марта	200.00
Блашків Олександер і Наталія	630.00	Кузмин Ярослав	50.00	Сидоряк Олександер, д-р.	100.00
Боднар Володимир, д-р.	50.00	Краснянський Ярос. і Волод.	100.00	Сікора Василь і С.	100.00
Бойко Олександер	100.00	Курило Олекса	100.00	Снігур Іван	100.00
Бусько Осип і Катерина	100.00	Курч Анастазія	20.00	Смігуровський Володимир	100.00
Василина Мирон інж.	100.00	Курч Розалія	25.00	Сохоцький Ярослав	100.00
Василишин Михайло	100.00	Кусяка Лев і Олек.	100.00	Сотний Іван	100.00
Волошин Михайло	10.00	Лавринець Петро	5,100.00	Стефанюк Іван	50.00
Венґрин Петро	100.00	Лагошняк Василь	1,125.00	Стецяк Галина	100.00
Волошин Петро і Олександра	100.00	Лаврів Василь	100.00	Стовба Олекса, мґр.	715.00
Волошин Степан	100.00	Лаґошняк Орися	1,125.00	Столяр Володимир	100.00
Возняк Роман і Ольга, інж.	100.00	Лярій Осип	25.00	Сторожинський Волод.	100.00
Вовк Адам і Іванна, мґр.	100.00	Леміщук Богдан і Евст.	100.00	Струсь Дмитро і Люба	100.00
Воляник Роман	100.00	Липський Юрій і Іван., д-р., д-р.	100.00	Сушко Аскольд	100.00
Вудкевич Іван	100.00	Ліщинецький Василь, мґр.	100.00	Сушко Михайло	100.00
Гайдук Теодор	100.00	Лобай Петро	125.00	Свириденко Володимир	165.00
Габель Степан	50.00	Лютий Петро і Уляна	100.00	Телеп Степа	120.00
Галат Корній	100.00	Маланяк Микола	100.00	Темнюк Марко	100.00
Галяревич Андрій і Марія	100.00	Маланяк Мілтон	100.00	Тимків Михайло, д-р.	100.00
Галяревич Степан і Осипа	200.00	Малиновський Василь	100.00	Трач Михайло	100.00
Гайський Осип	225.00	Малиш Теодор	100.00	Трач Пилип	25.00
Гальма Володимир і Ольга	25.00	Мартинюк Евген, д-р.	100.00	Турчик Юрій і Валерія	100.00
о. Ганкевич Степан	100.00	Мельник З. Лев, проф. і Оксана	100.00	Фалендиш Володимир	100.00
Гірняк Микола	25.00	Міськів Василь	100.00	Фалюш Михайло	100.00
Глуховецький Теодор і Марія	100.00	Мігайчук Ярослав, д-р і Надія	1,100.00	Фарійон Дмитро і М., д-р.	100.00
Гейниш Ростислав	100.00	Мігайчук Юрко і Ніна	100.00	Федорак Степан і М.	100.00
Голик Павло	100.00	Міщук Осип і Олена	100.00	Форемський Михайло	100.00
Грабець Роман інж.	100.00	Молин-Мак Андрій	100.00	Филипів Микола	100.00
Грушкевич Микола, д-р	100.00	Молс Віра і Френк	100.00	Фур Іван, інж.	100.00
Ґернаґі Ярослав	100.00	Мудрак Василь	100.00	Футей Богдан, д-р і М.	100.00
Данилишин Микола і Анна	100.00	Музичка Я., д-р. і Лариса	100.00	Хома Володимир і Степанія	100.00
Дейчаківський М., д-р і Надія	1,000.00	Мураль Іван	100.00	Хомик Антін і Анастазія	100.00
Демер Тамара	100.00	Напора Михайло і Віра	100.00	Хроновят Михайло, інж.	100.00
Дем'янчук Богдан	100.00	Нанашко Евстахій	100.00	Циган Станислав	100.00
Дідошак Володимир і Степанія	100.00	Небеш Степан	50.00	Цегельський Роман і Степанія	100.00
Дармограй Степан і Катерина	100.00	Німилович Зенон	100.00	Чайка Олекса і Іванка	100.00
Дмитрть Ярослав і Ольга	100.00	Німець Мирослав	100.00	Чепак Богдан, д-р.	100.00
Дзядига Яро і Ярослава	100.00	Норка Іван	100.00	Шевчук Дмитро і С., д-р.	500.00
Дубас Богдан, д-р.	100.00	Омельський Евген, д-р.	100.00	Шіпка Володимир і Галина	100.00
Єзирський Терентій і Марґарета	100.00	Омельський Павло, д-р	100.00	Шкільник Володимир, д-р. А.	500.00
Жиґа Іван	100.00	о. Оришкевич Іван	100.00	Штаньберґ Лев	100.00
Жиґа Володимир	100.00	Оркуша Іван і Степанія	100.00	Якима Володимир і Параскевія	100.00
Жовнір Михайло	100.00	Осадца Богдан д-р.	100.00	Якубович Евген	100.00
Загаєвич Тарас	100.00	о. Островський Лев	100.00	Ярема Марія	50.00
Задойний Максим	100.00	Палка Іван і Антоніна	100.00	Яремко Кароль	100.00
Задорецький Мирон і Іванна	100.00	Паньків Володимир	100.00	Яремко Михайло і Іванка	100.00
Зварун Іван	100.00	Панасюк Богдан, д-р.	100.00	Яцик Петро	20,000.00
Зенчак Степан і Ірина	100.00	Пасельський Семен	100.00		
Іванеґа Юрій	100.00	Пасічник Іван і Марія	400.00	**Організації і Товариства:**	
Іваницький Микола і Сальвіна	100.00	Пасічник Уляна	100.00	Укр. Лікарське Т-во П. А.	
Іванишин Мирослав і Ірина	100.00	Петришин Михайло	50.00	Від. Огайо	500.00
Іванович В., д-р. і Евгенія	300.00	Петрівський Іван	200.00	Кред. Кооп. "Самопоміч" —	
Кавка Степан	100.00	Петрівський Микола	100.00	Клівленд	100.00
Карлін Сузанна	100.00	Пилипяк Роман і Катерина	365.00	Укр.-Амер. Культ. Асоціяція	100.00
Кайдан Іван і Параска	100.00	Побивайло Осип і Марія	100.00	Т-во "Вільних Козаків"	
Капітанець Микола і Катерина	100.00	Половинка Григорій	100.00	Від. 125 УНП	100.00
Кассараба Роман і Марта	100.00	Попель Ярема і Галина	150.00	Сумівська Оселя "Хортиця"	100.00
Кашубинська Ірина	100.00	Прокоп Осип	100.00	ОЖ ОЧСУ	25.00
Кігічак Михайло	200.00	Проник Володимир	100.00	УАПЦ св. Володимира в Пармі	200.00
Кікта Степан і Евгенія	50.00	Прус Микола і Анна	100.00	УНС відділ 364 св. Василія	100.00
Кичун Богдан	50.00	Райнич Іван	100.00	Орлеанс Федерал Сейвінґ Асоц.	100.00
Кичун Василь	140.00	Раковський Борис, інж.	100.00	Вп. Пані з кухні Церкви	
Клек Іван	200.00	Рибій Михайло	100.00	св. Володимира	50.00
Клек Василь	100.00	Рибалт Ярослав	100.00	Станиця Б-ва "Дивізийники"	
о. Коваленко Федір	100.00	Рижій Орест, д-р.	100.00	в Клівленді	100.00

ЩИРА ПОДЯКА І ПРИЗНАННЯ ВСІМ ДОСТОЙНИМ ЖЕРТВОДАВЦЯМ ФКУ З КЛІВЛЕНДУ ТА ОКОЛИЦІ, ЗА ЇХНІ КНЯЖІ ДАРИ НА РОЗБУДОВУ УКРАЇНСЬКОГО НАУКОВОГО ІНСТИТУТУ В ГАРВАРДІ.

ВАМ НАПРАВДУ ПРИСЛУГОВУЄ ПЕРШЕ МІСЦЕ СЕРЕД УКРАЇНСЬКОЇ СПІЛЬНОТИ В АМЕРИЦІ!

ДЯКУЄМО!!!



Вручили рожі д-рові Є. Омельському, найбільшому жертводавцеві ФКУ в Огайо. Зліва: проф. О. Пріцак, д-р Є. Омельський та о. Л. Островський.



Член ГЕ ФКУ, докторант Роман Процик, вітає учасників 100-долярового бенкету в Клівленді.

В ОПІНІЇ ДРУГИХ...

Вельмишановні Панове!

Залучую $75.00 дол. на Український Науковий Інститут при Гарварді, бо до 22го січня 1977 р. недалеко, а ще так багато грошей бракує. Всі в нашій родині зложили свої уділи і я не хочу бути гірший від них. Літом косив траву і заробив $40.00 дол. а минулого місяця 12.X — сповнилось мені 15 літ і мої найблищі подарували мені $35.00 дол. Властиво мені нічого не треба, а то завеликі гроші, щоб їх змарнувати, тому посилаю Вам. Можливо, що до 22. I. ще зароблю $25.00. відкидаючи сніг і матиму повний уділ.

Зі щирим привітом
Роман С. Макух, Бофапло, Н.Й.

Залучую чек на 382.90 дол. з призначенням: 300.00 дол (дотепер мали вже 300.00) і 75.00 дол. від нашого сина — на Український Науковий Інститут при Гарварді, а 7.90 дол. за два примірники "Більма". Прохаємо вислати один примірник на нашу адресу, а другий на адресу нашого сина Ігоря (подану нижче).

З пошаною
Василь і Анна Макух, Бофапло, Н.Й.

До Хвальної Дирекції ФКУ —
Гарвардський Університет,
1581-83 Масачутес Аве,
Кембридж, Масс. 02138.

7 січня 1977.

Вельмишановні Пані й Панове!

В річницю народин та ім'янин мого наймолодшого внука, а заразом і іменника Данила Р. Луцького з Дітройту, пересилаю мою скромну пожертву чеком: Ч-7502, Кредитівки, на Український Науковий Інститу в Гарвардському Університеті.

Може, як він дороcте до відповідного віку і скористає з цих Студій, які ми разом організуємо та уфондовуємо. Дав би Бог!

З другої сторони, я не хочу "пасти задніх" між нашим громадянством, що так щедро та з глибини серця, розуміючи вагу та доцільність такої наукової інституції, сповняє тут, далеко за морем поза Батьківщиною, свій обов'язок.

Я вже мав нагоду наочно переконатися про вислід праці тої одинокої в світі Української Наукової Інституції, в особі Вшн. п. д-ра А. Сливоцького, який гостив в нас в Балтиморі. Честь йому й Інституції, що його виховала!

При цій нагоді, бажаю Вам Вшановні Пані й Панове якнайкращих успіхів у Вашій так дуже потрібній для нашої Батьківщини праці, та щоб таких докторів Сливоцьких Ви виховали я к н а й б і л ь ш е!!!

Остаю з великою пошаною до Вас, відданий Вам
Данило Пісецький, Балтімор, МД.

Бофало, 13 січня 1977 р.

Вельмишановні Панове!

Залучуємо чек на 425.00 дол. — з того 25.00 дол. доплати до одного уділу нашого сина Романа (вплатив $75.00 15 XI. 1976 р.) та $400.00 остання рата до наміченої тисячі:

100.00 — XI.1964 р.
100.00 — 5.11.1971
100.00 — 28.VI. 1975
300.00 — 15.XI.1976
400.00 — 14.X.1977

Разом 1,000.00 дол.

Бажаємо Вам цілу тисячу тисячників, кріпкого здоровля та успіхів у праці!

З правдивою пошаною та щирим привітом,
Василь і Анна Макухи

Асторія — 19 листопада, 1976 р.

Ми, Теодор і Анастазія Кострибa, дали вже кілька років тому $100.00 на Студії у Гарварді. Тепер на підставі звідомлень, котрі Ви дали 14-го листопада сего року у Народнім Домі в Новім Йорку, ми вирішили дати ще чотириста долярів, що буде разом $500.00 дол. Дуже мені прикро, що загал так байдуже ставиться до всіх наших організаційних справ і з тої причини одні жертвують багато, а більша частина еміграції не жертвує цілком.

Якщо маєте ще брошурки в англійській мові (Україна Русь не є Росія) то прошу прислати мені з десять чисел, або і більше, якщо то є для пропаганди і я не мушу за них платити, бо я належу до Сінійор Ситизен клюбу і там часто приходиться обороняти сих справ. В тім клюбі вже назвали мене "професором історії".

Остаємось з пошаною до Вас,
Теодор і Анастазія Кострибa

Редакція "Українського Гарварду"
Відповідальний Редактор: **Роман Шременко**

Йонкерс відзначив Акти Незалежности і Соборности Академією-Концертом

Йонкерс, Н.Й.(М.Б.) - В суботу 22 січня, посадник цього міста Мартенеллі, в приявності представників всіх місцевих українських організацій, підписав і відчитав окрему декларацію проголошуючи день 22 січня Днем Української Незалежности в Йонкерсі. В короткому слові посадник зазначив, що плянує колись долучитись до українців і в Києві, столиці України, взяти участь у великому святі відновленої Незалежности.

На сходах Міської Управи в приявності багатьох українців Йонкерсу, старшого і молодшого громадянства, молодечих організацій СУМА, Пласту і Школи Українознавства на чолі із її директором А. Кулиничем та учителями, відбулась святочна церемонія. Відспівано американський гимн, який заінтонувала п-ні З. Бундзяк, а під час українського гимну 2-ох сумівців і одна пластунка підтягнули синьо-блакитний прапор на вершок машту.

Отець монсеньйор Федаш відчитав молитву в наміренню українського народу. Опісля мейор Мартенеллі ще раз відчитав декларацію, висловившись, що почувається гордим, що міг таку декларацію підписати. У своєму слові він підкреслив велике значення подібних святкувань. Опісля він представив присутнього новообраного конгресмена Капуто і конгресмена Кобзсика, які прибули щоб разом з українцями вшанувати це свято.

Окреме слово про акт 22-го січня виголосив молодий Мирослав Футала.

В неділю, о год 10-ій в церкві св. Михаїла, о. Федаш відправив службу Божу в наміренню українського народу. Співав хор під диригентурою д-ра Сохана. Численно зібрана молодь СУМА і Пласту заповнила передні лавки в церкві.

О год 5-ій, в Українському Народному Домі відбулась величава Академія-Концерт, підготовкою якої, як взагалі всіх святкувань, займався Відділ УККА в Йонкерсі. Розпочато свято Апелем, в якому взяли численну участь бувші члени УПА Дивізийників, СУМу і Пласту. На команду струнко піднесено прапори, а молодший сумівець В. Фриз відчитав скорочений 4-ий Універсал, а пластунка О. Гаврилюк відчитала Акт Злуки.

Дівочий хор при Осередку СУМА з Ню Йорку під диригентурою Л. Стругацького, відспівав український та американський гимни. Апель цей вніс справді святочний настрій. Програму свята відкрив перший заступник голови Відділу УККА проф. А.Кулинич, і, привітавши всіх виконавців та присутніх, представив доповідача мгра І.Базарка, відтак попросив М.Футалу відчитати декларацію, що її підписав губернатор Карі, і яку переслав сенатор Флип.

Мгр І.Базарко зреферував історичне підложжя і Акт відновлення та опісля Злуки всіх українських земель, а відтак наслідки і теперішній політичний стан в Україні і поза нею.

Дальшу програму Академії-Концерту виповнили хорові точки історичних пісень, побутових, маршів включно зі щедриком.

В половині програми виступила з танцем група найменших осередку СУМА в Йонкерсі під мистецьким керівництвом В. Уздійчуга, яких рясними оплесками нагородили присутні. Цілий Концерт був на високому рівні, публика зі задоволенням сприймала кожну пісню, яку в більшості вперше мали нагоду почути. Маршом Молоді, є опісля ,,Не Пора'', яке заінтонував хорові сам диригент, маестро І.Стругацький, закінчено це світле відзначення.

Мих. Бурчак

Доповідь д-ра А. Фіґоля у Вінніпеґу

,,До питання майбутнього української спільноти в діяспорі". Під повищим наголовком у Вінніпеґу д-р Атанас Фіґоль 7-го грудня м.р. виголосив одногодинну доповідь, у якій цей науковий дослідник та громадський діяч подав ось таку суспільну рецепту для розвою української діяспори:

Діяспора кожного народу живе соками головного народного кореня, - говорив він. Вона має також свої проблеми та специфічні завдання з уваги на диктаторську окупаційну систему її батьківщини. Щоб молоде покоління продовжувало працю своїх батьків у діяспорі та було звернене обличчям до головного кореня та його основних потреб, треба було б ставити життя цілої спільноти в трьох витичних напрямах й основах.

Першим спрямуванням була б витична, що ціла діяспора змагає до цього, щоб була збудована вільна українська соборна держава. Такий принцип об'єднав би всіх, а зокрема молодь. Народ на рідних землях буде вирішуватиме форму цієї держави. Другою конечністю є етика і мораль у спільноті, яка змагає збудувати державу. Така мораль й етика мусить бути здорова, бо тільки в той спосіб можна створити до себе довір'я тих, які хочуть спільно прямувати до такого змагу. Третьою передумовою політичного здоров'я спільноти є її система правління. Єдино демократична система може ґарантувати однакові права для всіх. Без такої системи спільнота не може влучити до боротьби широкі верстви народу та бути атрактивною для молодого покоління. З уваги на те, що етика і мораль та демократитчна система правління були звихнені в Українській Національній Раді (УНРаді), ця установа, яка мала всі завдатки стануги всеукраїнським об'єднуючим центром, вона політично здеґенерувалася і сьогодні звузилася до невеличкого гурта людей та відмираючих тільки кількох партійних груп.

Свої міркування та ствердження доповідач розвинув на тлі науки про майбутнє т. зв. футурології - наукової дисципліни, яка ставить прогнозу на розвій спільноти не тільки на близькі, але теж дальші роки.

Надзвичайно цікава доповідь у висновках та виголошена з питомою доповідачеві ясністю та легкістю викладу викликала низку запитань та дискусійних думок, які висловлювали д-р Б.Мартинович, ред. М. Гнатів, о. д-р О. Баран, ред. А.Добрянський, мґр П. Салиґа, І.Паркасевич, Гр. Кукса, мґр С.Мухин та інші.

Доповідь відбулася в Товаристві Рідна Школа ім. Маркіяна Шашкевича. Доповідача представив та проводив програмою вечора д-р М.Марунчак, вітаючи гостя з Европи не тільки від установи, в якій відбувалася доповідь, але також від усіх приявних, які репрезентували різні відтіні громадського та політичного мислення. Господар вечора також побажав д-рові Фіґолеві, як голові Секретаріяту Українського Демократичного Руху — політичній формації, яка об'єднує три політичні партії, а саме УНДО, УРДП, та ОУНз, щоб своєю працею враз з очолюваними формаціями зумів довести до скріплення української єдности в діяспорі та відбудувати довір'я української спільноти до політичного проводу.

Згадати годиться теж, що в кулюарах після доповіді запала думка створити політичний клюб, який розвивав би повищі політичні ідеї та мислення.

М.Г. — ор

УСПІХИ НАШОЇ МОЛОДІ

Ню Йорк. — Михайлина Скомська, молода українка з Асторії, Н. Й., і колишня стипендистка УНСоюзу, поповнила ряди українських професійних інженерів, закінчивши студії нуклеарної інженерії ,,кум ляуде'' в нюйоркському Інституті Політехніки та зайнявши відповідальний пост в одному з більших інженерських підприємств цієї метрополії.



Інж. М. Скомська

Будучи ученицею середньої школи, М. Скомська здобула ряд відзначень у ділянці точних наук і її включено в довідник визначних середньошкільників ,,Ґу із ґу''. Під час університетських студій М. Скомська була активна в ряді шкільних товариств. Вона очолювала Т-во Нуклеарної Інженерії і Крайове Американське Нуклеарне Товариство. За успіхи в науці М. Скомську кількакратно нагороджено, а її прізвище було постійно на листі визначних студентів (т. з. Дін'с лист). Вона є членом Крайового Т-ва Інженерів Тау Бета Пі і членом Т-ва Професійних Жінок-Інженерів ЗСА.

М. Скомська, яка залюбки вправляє різні роди спорту і цікавиться астрономією, та її батьки є членми 204 Від. УНСоюзу.

Шлесінджер закликає до дальшого заощадження природного газу

Вашінґтон. — Джеймс Шлесінджер, головний дорадник Білого Дому в ділянці енерґетичних справ, заявив в четвер, 10-го лютого, що хоча критичний стан щодо постачання природного газу вже проминув, то щоб запобігти майбутнім бракам цього роду пального, власники приватних домів і управителі урядових будинків і фабрик повинні надалі наставляти термостати на не більше як на 65 градусів і продовжувати всі інші способи заощадження пального.

Того самого дня Джон О'Лірі, директор Федерального Енерґетичного Управління, поінформував, що уряд вводить в життя програму, яка має запевнити, що ціни на оливу для огрівання ,,не зростуть надмірно", та що ті споживачі, які вживають імпортовані нафтові продукти, не платитимуть вищих цін від тих, які вживають дешевші продукти американських нафтових компаній. Щоб вирівняти ціни американської та імпортованої нафти, уряд вимагатиме, щоб американські нафтові фірми звертали американським імпортерам закордонної нафтової ропи по 2 долярів за бочку.

Свято Державности і Соборности України в Ст. Кетринс

Ст. Кетринс, Канада (К. Ф.). — Цьогорічні святкування річниць Самостійности і Соборности почалися тут в суботу 22 січня о год. 10-ій рано, перед будинком Міської Ради, де в приявності посадника міста, посла до федерального парляменту, голови Відділу КУК, о.о. парохів обох українських церков, представників українських організацій і численної публіки помимо зимної погоди піднесено український національний прапор і посадник міста проголосив 22 січня Українським Днем.

У передвечірніх годинах представники організацій мали спільну вечерю з достойним гостем з Оттави, сенатором Павлом Юзиком, під час якої гість поділився з приявними цікавими вістками із загальної та української політики.

Вечором того самого дня відбувся княжий баль, вчасі якого обрано на княгиню Богданку Долішню, а княжнами: Н. Сахарчинську і Н. Дем'яненко. Вони будуть репрезентувати українську спільноту в різних фестивалях в 1977 році. Баль організував окремий Комітет під проводом учителя Я. Ткачука, а господарем балю був мґр О. Гарас.

Завершенням святкувань була Академія - концерт, зорганізований культ-освітнім референтом Відділу КУК п. Мирославом Берекетою. В програму концерту увійшли: Читання універсалів (Прокопець Л. і Підзамецький Т.), деклямації (Глазко І., Конит Л. Бідочко Е.) і художнє читання вірша Симоненка (панна Кобзан М.).

Рясними оплесками приявні нагородили танцювальний ансамбль ,,Дунай" за мистецьке виконання національних танців.

Хор ,,Гомін" при осередку СУМ під батутою нового диригента проф. З. Лавришина виконав кілька пісень, а головною точкою програми була доповідь сенатора П. Юзика.

Свято Державности і Соборности України в Пассейку

Пассейк, Н.Дж. (пяк).—У неділю 30-го січня ц.р. в Українській Централі відбулось урочисте відзначення історичних подій 22-го січня 1918 і 22-го січня 1919 р., з рамени місцевого УККА. Свято почалось внесенням прапорів, наших ветеранів та інших організацій. Марта Шраменко відограла на фортепіяні американський гимн, а український за нею підхопили присутні. Свято відкрив голова ООЧСУ д-р М. Бих, вказавши на пройдений наш історичний шлях від княжих часів до 31-го червня 1941 р. Після того він представив 11-ох наших ветеранів, що брали участь в боротьбі за волю України. Атракцією свята був виступ Школи Кобзарського Мистецтва з Ню Йорку під кер. о. митрата Сергія Кіндзеравого-Пастухова, що виконала низку пісень. Не зважаючи на тріскучий мороз, українська громада численно прибула на це свято, оплесками сприймаючи кожну точку виступу Мистецької Школи. Святочну промову виголосив д-р Борис Филипчак, попередивши її нашим положенням на еміґрації. „22-го січня , на прикінці він сказав—це наш смолоскип, щоб нас довести до рідної самостійної України." Несподіванкою був виступ квінтету під кер. Вол. Васькова з Нюарку, Петра Шкварка та з Пассейку Стефанії Лучків, її братів Юрка й Петра, які граючи на кобзах, відспівали ряд пісень. Тамара Кардашинець прочитала виімки з творів нескорених-запроторених по тюрмах, закінчивши листом В. Мороза „Перший день у тюрмі". Твори ці викликали потрясаюче враження. Нарешті Пассейк здобувся на свій репрезетаційний хор „Гомін" під дириґентурою Осипа Кібали, який при фортепіяновім акомпаньяменті Олі Ревак, виконав три пісні. Свято закінчено відспіванням „Не пора, не пора!"

ГЕН. ПЕТРО ГРИГОРЕНКО...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

ти загальну амнестію для всіх політичних в'язнів в СССР.

Григоренко сказав, — подає Ройтерс, — що якщо керівництву під проводом Леоніда Брежнєва не вдасться злійснити навіть цього мінімум, то це буде наглядним доказом, що в ділянці демократії СССР зовсім не відрізняться від режиму Піночета. Цим мінімум ген. Григоренко мав на увазі амнестію для політв'язнів. Він обвинувачував совєтський уряд в тому, що він арештував Руденка, не зважаючи на це, що він є воєнним інвалідом, і що цей уряд пофальшував докази проти нього відносно його наукових праць і його членства в групах, які займаються справою людських прав. Він рівнож обвинуватив власті в тому, що вони підклали 39 дол. в помешканні Руденка для того, щоб їх можна було „знайти" під час обшуку 25-го грудня як „доказ", що він займається незаконним обміном або спекуляцією іноземною валютою. Ген. Григоренко вже був підписав петицію совєтських дисидентів різних прошарків, в якій закликається до звільнення Ґінзбурґа. Він сказав, що цю петицію підписало до того вечора (8-го лютого) майже 300 осіб.

Комуніст генерал-майор Петро Григоренко, — подає Ажанс Франс Пресс, — закликав рятувати совєтських дисидентів від нової хвилі репресій. Григоренко зустрінувся із західніми кореспондентами в Москві, щоб передати їм заяву в час, коли комуністичні партії Еспанії, Італії і Франції опублікували спільну заяву в Мадриді, яка повідомляє, що їхні лідери відбудуть вершинні наради европейських комуністів. Ці наради, як передбачають, відбудуться на протязі слідуючих двох тижнів, а під час них буде заторкнене питання дисидентського руху в країнах совєтського бльоку, про що повідомив представник еспанської Комуністичної партії. Григоренко, який пробув п'ять років в совєтських психіятричних лікарнях за свою діяльність на захист людських прав, закликав звільнити Руденка і Ґінзбурґа та проголосити політичну амнестію в СССР. Руденко, якому 55 років, є головою Української групи, яка була встановлена для цього, щоб стежити за тим, як совєтський уряд додержується постанов Гельсінкської Конференції, що відносяться до питання людських прав. Він був заарештований в суботу, 5-го лютого, біля Києва. Його арештували два дні після арешту Ґінзбурґа, поета, який належить до Московського Відділу цієї самої групи і кермував фондом допомоги дисидентам. Григоренко сказав: комуністів переслідують в СССР так само, як і в усіх фашистських країнах.

Він має на увазі Руденка, якого спершу викинули з комуністичної партії в 1960-му році (мабуть аґенція мала на увазі 1970-ий рік. — ред.), а в 1975-му році з Спілки Письменників України, і самого себе, який також є членом української Компартії. Григоренко закликав европейських комуністів вимагати, щоб лідери СССР припинили політичний терор, при допомозі якого вони панують і скріпляють свою особисту владу в некористь комуністичної справи.

Григоренко, — подає Ройтерс, — який свого часу був запроторений на п'ять років до психіятричних лікарень, заявив, що натиск з боку комуністів причинився до звільнення політв'язнів в Еспанії, Параґваї і Чіле. Він поставив запит, чи комуністи можуть толерувати країну (СССР), яка називає себе соціялістичною і якою кермує партія, що називає себе комуністичною, але яка протягом цілої своєї історії не проголосила ніодної політичної амнестії.

В цьому повідомленні ще цитується ген. Григоренка: Раз критикуєш керівництво — арешт. Він теж додав, що одною з причин арешту Руденка була мабуть книжка, яку він написав і яка саме тепер друкується українською мовою в Парижі. Ця книжка під назвою „Економічні монологи" критикує теорію К. Маркса про „вартість надвишки."

Січневі Роковини в Гартфорді

Свято відновлення Української Державности і Соборности відбулося у неділю, 23-го січня 1977 року.

В ранніх годинах в українських церквах обох віроісповідань відслужено Служби Божі в наміренні Українського Народу.

В годині 5-ій по полудні в залі Українського Народного Дому відбулася святочна академія, яку започатковано американським гимном, та піснею „За тебе Україно" у виконанні місцевого хору „Діброва".

На відміну від стандартного звичаю, слово - відкриття мала молода людина, перший заступник голови Відділу УККА Роман Заставський. У своєму короткому вступі він підкреслив велике значення 4-го Універсалу, між іншим сказавши...„Віддаючи сьогодні честь творцям 4-го Універсалу пам'ятаймо, що початe ними велике діло ще не завершене, та що всі їхні жертви зобов'язують нас пам'ятати про Великі Дні наших Визвольних Змагань."

З черги Р. Заставський відчитав проклямацію губернатора стейту Али Ґрассо, а проклямацію посадника міста відчитала Ірена Якимів.

Головну промову виголосив мґр Борис Крупа. Доповідь була добре опрацьована: вона охоплювала поодинокі епізоди процесу наростання 4-го Універсалу його значення під час Визвольних Змагань, з перспективи минулого часу по сьогоднішний день. Доповідь молодого прелеґента заслуговує на окреме признання.

Вірш віддеклямував учень „Рідної Школи" Орест Стельмах.

На закінчення хор „Діброва" відспівав три пісні.

Відспіванням українського національного гимну закінчено святочну академію. Святочна академія пройшла з повним успіхом, у виповненій залі учасниками Січневих Роковин. **П.Ш.**

БАРД ІЗ ПОЖЕЖІ

(Закінчення зі стор. 2-ої)



Кржиштоф Каміль Бачинський

Сягнім до списка його творів: 11 разів повторюєтся слово „Елегія" у заголовках, а могло би, мабуть, очолювати більшість його віршів..."

Порівнюючи два спогади сучасників Бачинського, можна беззастережно прихилитися до заміток Ганни Мортковіч-Ольчакової. Вони прості, сповнені автентизму. Васілевський, вдаряючи у високий тон, вживаючи нереальних поетичних термінів, що їх не завжди можна застосувати для окреслення поведінки живої людини, дає бліду й непереконливу реляцію. Адже Кржиштоф Каміль Бачинський не мусив вибрати боротьбу. Міг відсунутися від неї, виїхати поза Варшаву, пережити. Був цілком оправданий. Адже ж командант куреня „Зоська" відсунув поета від участи в дії, спричинивши перехід Кржиштофа до сусіднього куреня „Парасоля".

Васілевський знав Бачинського, його оповідання знайде напевне віру у читачів. Однак, знаючи творчість поета й аналізуючи його вірші, можна легко дійти до висновку, що сам він не вважав себе героєм будь-якої драми. Подібно як його ровесники, пішов туди, куди кликав його обов'язок. Потвердив своїм ділом те, що проповідував у своїх творах:

Круг, немов ножем розтне,
зріже світло, заки день мине.
Пересплю я час великий зміни,
сперши голову на кулемет.

Налетів подій на мене натовп,
перетяв мене цей гострий круг.
Кину голову під вітер, мов гранату,
груди здавить ночі чорної обух.

Це була життєва непорочність,
а відвага там де смерти зов.
Треба вмерти, як ще серце точить
для великих справ дурна любов.

(4. 12. 1943)

Саме це залюблення у великих справах дурною любов'ю, детермінація у крутежі подій, стали головною причиною вибору того величного шляху, на який ступив поет. „Тоді не було часу думати — згадують сучасники Бачинського — шлях був одинокий..."

А наше серце б'є, як молот,
кує цю землю крізь віки —
удар, як вистриб ластівки,
орлині крила, орлій польот.

Крізь очі, висохлі від сліз,
пливи, о, земле! в даль — аж кожен з нас,
стиснувши жменьку вільної землі,
піде, щоб штурмувати час,

що є як попіл віри. Це приречено вже нам
здвигнути дім залізний — людям, бурям, снам.

(7. 1. 1943.)

Ці строфи яскраво підкреслюють віру у перемогу, у батьківщину тривку, здвигнену людям, хуртовинам, снам. Віра Бачинського у краще завтра, увінчане перемогою, пронизуватиме часто його остнні твори. І хоч проявиться в них також передчуття смерти, проте поет не драматизує, наче би згори приймав, що може не опинитися в отому залізному домі, здвигненому людям, хуртовинам, снам. І та дитяча, довірлива й безінтересовна віра, вбачання великих справ без еґотизму, додатково потверджує автентичність його творчости. Ця віра є також частиною національної спадщини і підметом обрахунку совісти не тільки періоду повстання, але й також тих тридцяти років, що прийшли після нього.

(Переклав з польського і. к-н).

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАҐАЄ

БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДІТЕЙ.

Еспанія на шляху до повної демократизації

Мадрід. — На засіданні еспанського уряду, яке відбулося тут у вівторок, 8-го лютого ц. р., прийнято додаткову постанову, яка вказує, що Еспанія знаходиться на шляху до повної демократизації. В постанові говориться, що уряд погоджується на відкриту діяльність заборонених досі політичних партій, включно з комуністичною й іншими скрайньє-лівими, щоб тим самим завершити розпочату раніше прем'єром Адольфом Суаресом з піддержкою короля Хуана Карльоса демократичну форму правління державою, яка розпочалася після смерти диктатора ген. Франціско Франка 14 місяців тому. Речник уряду заявив, що тепер кожна політична партія може діяти леґально в рамцях конституції, якщо вона представить міністерству справедливости своє прохання і свої правильники чи статут. Цей же речник відмітив, що відтепер справами діяльности політичних партій завідуватиме Головний Суд замість уряду, як це було раніше. На засіданні кабінету була обміркована також справа нав'язання дипломатичних зв'язків з Совєтським Союзом, які були перервані від часів громадянської війни в Еспанії в 1930-их роках.

УКРАЇНСЬКІ ПЕРЕСИЛАННЯ...

(Закінчення зі стор. 2-ої)

ють право вимагати від цієї адміністрації, щоб вона врешті завела порядок на радіо в Мюнхені, щоб український відділ радіо „Свобода" одержав такі ж самі права, як їх має от хоч би польський відділ радіо „Вільна Европа".

А то доходить до таких курйозів, що польський відділ радіо „Вільна Европа" повніше й швидше, як теж і правильніше, насвітлює події в Україні, ніж український відділ радіо „Свобода". Так, наприклад, український відділ дотепер не міг пустити в етер відомого пересилання пекінської радіовисильні про відозву української підпільної організації, хоч радіо „Вільна Европа", зокрема польський відділ, повністю її передав. Причина одна: в цій відозві проводиться гостра критика російського імперіялізму, а це в радіо „Свобода" — „табу". Хоч існування російського імперіялізму під маскою совєтського „інтернаціоналізму" підтверджують самі ж такі російські дисиденти. Ось що про це пишеться в збірнику „Самосознание", виданому в Ню Иорку групою російських дисидентів ліберально-демократичного напрямку (В-тво „Хроника", Ню Йорк, 1976) у статті Лева Копилева „Про нову російську еміґрацію": „Нова російська держава названа Союзом Соціялістичних Республік,... новий совєтський шовінізм став запереченням двохстолітнього розвитку Росії: сталінсько-ждані́вські ідеологи намагались відродити чванливу пиху і підзорливість зашкарублих московських подьячих, найтемніших фанатиків-старовірів.

„Все це не було випадковою примхою „батька народів". Ні, цей поворот в ідеології у всій його грубій примітивності... був закономірним і необхідним, як складова частина...„реалістичної" великодержавної політики"...

Цитати про пов'язання совєтського імперіялізму з царсько-російським можна б приводити в безконечність, починаючи відомим російським філософом Бердяєвим. Розкривання та насвітлення цього російського імперіялізму лежить також і в інтересі російського народу. І тому дивовижним стає, що саме в радіо „Свобода" чимало американських чиновників уважають чомусь це „образою" для російського народу й цензурують кожний натяк на російський імперіялізм.

При кінці варто це звернути увагу на ось такий уривок з інтерв'ю Володимира Буковського, даного кореспондентові паризької газети „Ле Монд" 5 січня 1977 року: „...Своїми діями Захід прийняв совєтську концепцію зменшення напруженности. Він шукає компромісу з Москвою на шкоду нашим інтересам... Під приводом невтручання у внутрішні справи, СССР хоче обмежити обмін інформацією. Тим часом багато радіостанцій пристосовуються до совєтських вимог і міняють зміст їхніх передач. Бі-Бі-Сі та радіо „Свобода" дають своїм працівникам інструкції, цілковито схожі до совєтських інструкцій і щодо букви і щодо змісту... На радіо „Свобода" навіть заборонено згадувати про такі теми, які „підбурюють, або котрі могли б поставити під знак питання територіяльну цілість Совєтського Союзу"...

Конференція ЮНЕСКО створила тимчасовий комітет в справах фізичного виховання і спорту

Згідно з повідомленнями світової преси в столиці Кінії, Найробі на XIX сесії Генеральної Конференції ЮНЕСКО створила тимчасовий міжурядовий комітет ЮНЕСКО для справ фізичного виховання і спорту. Як подає агенство Франс Пресс, сесія вжила ряд заходів, спрямованих для підготови статуту комітету, як теж для створення міжнародного фонду. До тимчасового комітету ввійшло 30 членів, по одному з таких країн: Альжир, Аргентина, Бенін, Колюмбія, Конго, Куба, Фінляндія, Габон, Гана, Зах.Німеччина, Сх.Німеччина, Гватемала, Індія, Японія, Марокко, Непал, Голляндія, Нігерія, Пакістан, Сенегаль, Швайцарія, Танзанія, Тайланд, Туніс, Англія, СССР, ЗСА, Уругвай і Югославія.

Тимчасовий комітет має працювати протягом 1977 і 1978 років до місяця жовтня, коли відбудеться XX сесія ЮНЕСКО, де має бути обраний постійний комітет.

На звітовій сесії були прийняті рекомендації, подані на її розгляд нарадою міністрів фізичного виховання і спорту, що проходила в Парижі в квітні 1976 року. В роботі тієї першої міжнародної наради в галузі спорту, брало участь 101 делегатів. За словами генерального директора ЮНЕСКО Амаду Махтара М'Боу, ця нарада „яскраво продемонструвала прагнення урядів взяти на себе належну відповідальність за розвиток фізичного виховання і спорту в своїх країнах''. Міністри спорту висловили також побажання, щоб ЮНЕСКО виконувало ролю міжнародного координатора в цій галузі. В міжнародному комітеті будуть, у першу чергу, обговорюватися найактуальніші питання.

Зокрема, цей комітет міг би діяти в контакті з Міжнародним олімпійським комітетом, у виді чого держави-члени ЮНЕСКО мали б прямі контакти з МОК, а не через посередництво своїх національних спортових федерацій.

Виготовлення міжнародного статуту в галузі фізичного виховання і спорту також буде доручене міжурядовому комітетові. Статут має проголосити „право для всіх брати участь у програмах, розроблених у цій галузі, і закликати держави-члени давати першочергове місце розвиткові цих програм''.

І, нарешті, ЮНЕСКО, також через посередництво цього комітету, розробить основні принципи, обов'язкові для міжнародних спортових заходів, в тому числі спортових змагань. Створення комітету ЮНЕСКО в справах фізичного виховання і спорту, створило для Вільних Українців ще один сприятливий форум, на якому можна буде продовжувати боротьбу з російським спортовим імперіялізмом. Україна, як відомо, є повноправним членом ЮНЕСКО і як така, повинна брати участь в олімпійських Ігрищах та інших світових, спортових імпрезах.

Проводи Вільних Українців у країнах свого поселення, зобов'язані негайно поробити заходи перед відповідальними за цю справу-чинниками, з допомогою яких можна буде започаткувати наші акції на терені ЮНЕСКО.

Як бачимо до складу тимчасового комітету ввійшли представники, між іншими-краін, які, як тепер Україна донедавна не мали права брати участі в олімпійських Ігрищах Бенін, Конго, Габон, Гана, Нігерія, Танзанія та ін.

Представники цих країн, як і ЗСА, Японія, Англія та інших — евентуально причиняться до перемоги нашої правди і справедливости в світі, якщо наші акції будуть добре зорганізовані.

О.Твардовський

Свято Державности у Лондоні, Канада

ЛОНДОН, Канада — Юрій і Дана Мазуркевичі спільно з д-ром Миколою Климишиним допомогли українській громаді відсвяткувати Державне Свято 22-го січня.

Відділ Комітету Українців Канади у Лондоні відзначив святкування Державности бенкетом і забавою. Др Є. Рослицький, голова Відділу КУК постарався, щоб в суботу і в неділю (22-23 січня, ц.р.) синьо-жовтий прапор повівав на міській ратуші.

Під час бенкету в суботу ввечері, свідок і учасник днів державности о. Л. Кусій прочитав уривки із Четвертого Універсалу.

Святочну промову виголосив д-р М.Климишин із Детройту, ЗСА. У своєму слові д-р Климишин на підставі історичних фактів описав націоналістичні прагнення українського народу. Він звернув увагу на те, що не можемо полягати на російську братерськість, як це пропонують визначні російські колишні політв'язні, як наприклад, А. Солженіцин. Натомість українська громада мусить сама приготовитись допомогти Україні. На жаль, еміграційна громада, за його словами, „занадто відділилась і замало знає потреби народу''. З промови слідував висновок, що ми затрачуємо свій націоналізм,— а це на думку прелегента треба змінити.

Хор „Рідної Школи'' під диригентурою п-ні Г. Оліяник заспівав кілька патріотичних пісень. Галина Блощинська продеклямувала вірш Олександра Олеся „Вітри і бурі весняні''.

Але кульмінаційним пунктом вечора був виступ Юрія і Данни Мазуркевичів. Ці новоприбулі з УССР скрипалі зачарували цілу залю своїм прекрасним виконанням трьох дуетних сонат. Панство Мазуркевичі викладають на факультеті музики у місцевому університеті Західного Онтаріо. Тому що вони недавно приїхали з України, їхній виступ символічно пов'язав еміграційну громаду з Рідними Землями.

Б.Колос.

У Ню Йорку відбудеться новацька костюмівка

З-поміж імпрез призначених для дітей дошкільного та шкільного віку у зимовому часі, новацька костюмівка в Ню Йорку заслуговує на особливу увагу. Ця дитяча забава має вже за собою 25-річну традицію і щорічно притягає велике число гостей — дорослих глядачів та малят, які на тих кілька годин у неділю по полудні перетворюються у найрізнороднійші звірятка, комашки, квіти чи дійові особи з казок й оповідань.

Пластові виховники та члени Пластприяту, організуючи забаву щороку стараються сповнити двояке завдання. Перше завдання наглядне: дати дітям ще одну нагоду забавитися у веселому гурті своїх ровесників-українців, що при вмілій організації, жертвенній праці та доброї волі відносно легко зробити. Матері запопадливо шиють строї, виховники приготовляють настроєві декорації, пластова оркестра „Червона Калина" підбирає відповідну музику, а члени Пластприяту займаються буфетом, розвагами та господарською сторінкою імпрези.

Тяжче, натомість, створити відповідну атмосферу серед розбавленої дітвори, щоб крихітка не тільки веселого, але духово вартісного спомину залишилася у їхніх серцях на цілі життя. Саме для цього новацькі виховники примінюють до забави казку — розповідь, у якій усе новацтво поодинокими гуртками бере безпосередню участь. Виховники твердять, що забава в першу чергу призначена для дітей, які переодягнувшись в строї входять у світ уяви та казки і відограють свої ролі для себе, а не для публіки. Не зважаючи на це, для глядача це творить гарний, барвистий і цікавий спектакль.

Цього року розповідь і заразом тема костюмівки це „Казка чарівної поляни" пера Стахи Гойдиш, яка написала її, щоб підкреслити значення любови, пошани до старших та збереження всього рідного, а зокрема рідної мови у нашому житті. Як спостерігаємо, серед нашого довкілля відчувається наглядний брак, чи радше нехтування цих, таких підставових засад. „Казка чарівної поляни" в пристунній для дітей формі протиставиться цьому та в легкий, часами дотепний спосіб вказує правильний шлях.

Пластова станиця у Ню Йорку та Кружок Пластприяту при ній сподіються, що на забаву прийдуть не тільки нюйоркське новацтво, але й діти-гості з ближчих і дальших осередків, та просять щоб по змозі діти прийшли в костюмах. Яких? На чарівній поляні та ще й у казці усі й усе можна зустріти. Не лише зайчиків, ромашок та метеликів; чому б не чорнокнижника-чародія, астронавта-зорелавця чи навіть марсіянина?

Забава відбудеться у неділю, 20-го лютого о год. 2:30 по полудні в залі школи св. Юра, 215 схід 6-та вул., в Ню Йорку.

К.Ч.

Закінчення ювілейного року каси „Самопоміч"

Понад тисячу осіб прибуло в неділю, 12 грудня, минулого року, до залі Роберто Клементе на Концерт Молоді з нагоди закінчення Ювілейного Року Української Федеральної Кредитової Кооперативи „Самопоміч" в Чікаго. Закінчено цей Ювілей незвичайно імпонуючим підсумком праці, що їх зібрано в окремій, багато ілюстрованій брошурці під заголовком „25 років на службі української громади". Заснована в 1951 році 13-тьома ентузіястами на оперативної ідеї при 395 доларах закладового капіталу, Каса „Самопоміч" осягнула в Ювілейному році 17 мільйонів оборотового капіталу та 6,500 членів. Особливе признання у громаді здобула каса „Самопоміч" своєю фінансовою політикою безкоміcових моргеджових позичок, безвідсоткових позичок для студентів та безплатною асекурацією усіх щадничих конт та консумційних позичок на випадок постійної непрацездатности, або смерти позичковців. На окреме підкреслення заслуговує факт, що каса „Самопоміч" зкооперувавши в своїх рядах заледве 10 відс. українського населення в Чікаго, була вже спроможною виплатити зі своїх доходів 350 тисяч долярів в пожертвах на Церкви та різні наші громадські організації, причинившись у великій мірі до поширення їхньої діяльности.

Другим знаменним моментом цього кооперативного вечора було це, що вся програма цього Ювілейного Концерту була виконана виключно нашою молоддю, на яку дивимось, як наших наступників. Цей, старанно приготовлений молодечими ансамблями, концерт почався після коротко го святочного слова президента цієї інституції Романа Мицика, в якому він передовсім склав признання молоді за її працю та її примірну співпрацю з Кооперативою „Самопоміч".

У програмі самого Концерту першим виступив Струнний Ансамбль ОДУМ під керівництвом Віктора Войтихіва, який є одночасно членом Дирекції Каси „Самопоміч". Відносно недавно зорганізований, цей Струнний Ансамбль продемонстрував незвичайно високу техніку виконання українських народних мелодій. Другим з черги був виступ Молодечого Хору при Катедрі Св. Миколая „Верховина" під керівництвом Ярослави Проців, хору — знаного вже зі своїх знаменитих виступів також в кількох європейських країнах, як Італії і Франції. Наступним був виступ Танцювального Ансамблю Молодечої Театральної Студії при соборі свв. Володимира і Ольги під керівництвом Любо Цепинського, яка є також знаною не тільки зі своїх прекрасних виступів у багатьох інших місцевостях ЗСА, але також зі своїх виступів в кількох європейських країнах. Виконаний цим Ансамблем „Гопак" заслуговує на особливу увагу своїм вмілим пов'язанням елементів традиційного українського танку з елементами модерного балету. На закінчення Концерту виступили підряд два хори СУМА, Відділу ім. М. Павлушкова під знаменитим керівництвом Оксани Ференс, разом понад сто осіб. Виконання цим хором „Аллилуя" Генделя у перекладі акомпаньяторки цього Хору Марійки Гаврилюк, перейшло межі найкращих сподівань! На нашу думку, ця особлива перлинка програми повинна бути награна на платівці та розповсюджена по всіх наших громадах.

Керівники всіх Молодечих Ансамблів одержали гарні квіти, що їх вручила їм Оленка Сербу, секретарка Каси „Самопоміч" та маленька членка Світляна Кочман.

Особливою новиною в програмі Ювілейного Концерту був запланований звукооброзний перегляд 25-літньої діяльности Кредитової Кооперативи „Самопоміч". Шкода, що з причини непередбачених технічних труднощів, цей, незвичайно помисловий монтаж Я. Сушка оглянуто тільки частинно.

Концерт в цілому був незвичайно вдалий та залишив незабутнє враження, скріпивши ряди кооперативної інституції.

Роздана учасникам Концерту ювілейна брошурка під заголовком „25 років на службі української громади" становить собою тривалу і загально вартість та може бути вислана безплатно кожному на письмове запотребування.

Василь Іванцук

З діяльности ЛМКлюбу в Ню Йорку

Львівська „Трембіта" співає

У п'ятницю 3-го грудня 1976 р. в Літературно-Мистецькому Клюбі відбувся вечір музики і співу з награних платівок на новому стерео-апараті з дуже добрими голосниками, що його, на прохання Управи Клюбу, придбав маестро Теодор Терен-Юськів. Новопридбаний стерео-апарат враз із голосниками, виявився дуже чутким передаючи музично-голосові ефекти чітко й чисто, як продукт найвищої технічної ппенації. Вечір відкрив голова Клюбу, інж. Іван Жуковський і передав дальше ведення програми в руки маестра Терена-Юськова.

У перший частині програми присутні почули в'язанку пісень „Вулиця", що її співали галицькі хори у всіх більших містах в музичному оформленні Філярета Колесси, відтак арію з опери М. Лисенка „Чорноморці"—співала відома наша співачка Оксана Петрусенко. Покійний бас Київської опери, Кікоть, відспівав арію з „Наталки Полтавки" —„Ой під вишнею під черешнею". У дальшій частині вечора, почули слухачі „Веснівку", до слів М. Шашкевича, муз. о. Матюка, що її для хору згармонізував Микола Колесса, а відспівав хор „Трембіта" у Львові. Це нове музичне досягнення нашого відомого музика і диригента. Київський хор „Думка" під диригентурою Володимира Пекара відспівав пісню „Піють півні" і народну мелодію „Думи мої", в гармонізації львівського музика Євгена Козака, а на закінчення першої частини програми присутні вислухали „Гагілки", муз. С. Людкевича.

У другій частині програми сольові партії відспівали: ліричний тенор Огнєвий, пісню „Там де Татран круто в'ється", тенор опери в Мінську, Бабій, арію Радамеса з опери „Аіда", опісля хор „Трембіта" відспівав одну білоруську пісню й одну чеську, знану як „Поема" Фібіха з українським текстом, і композицію Штогаренка до слів поета Вороньки „У Києві, на Подолі". Знамените сопрано Бела Руденко відспівала пісню Колодуба „Ку—ку", а на закінчення цього справді гарного концерту з платівок, хор „Трембіта" відспівав пісню „Золоті зорі" до слів Ю. Федьковича, муз. о. Остапа Нижанківського.

Голова Клюбу подякував маестрові Теренові за приготування і коментування, такого справді гарного і різноманітного концерту.

Вечір прозірок

Містоголова ГУ СУА, Христина Навроцька, привезла багато гарних кольорових прозірок з своєї прогулянки по Західній Европі, які демонструвала на п'ятничному вечорі, 10-го грудня 1976 р., в Літературно-Мистецькому Клюбі. Прозірки охоплювали країни: Англію, Італію, Швайцарію та Францію, Під час висвітлювання п-і Навроцька поділилася з приявними враженнями із цієї прогулянки і коментувала свої прозірки. Голова Клюбу інж. Іван Жуковський привітав приявних, а п-і Навроцька подякувала Управі Клюбу за запросини до виступу в Клюбі, також за гарну і корисну співпрацю з 64-им Відділом СУА в Ню Йорку.

На екрані появилися чіткі, кольорові світлини з Лондону: масивної будівлі англійського паляменту, Вестмінстерська катедра з лицарською навою і саркофагом королеви Єлисавети І., ріка Темза, Віндсорський замок з прегарними вітражами тощо. Опісля декілька світлин з Бельгії, а потім місто Рим. Любувалися прикрасами імпозантної катедрою св. Софії з чудовими всередині мозаїками і фресками, церквою св. Сергія і Вакха з музеєм, іконою Жировицької Божої Матері та іншими прозірками з тієї нашої посілості, що її придбав наш Патріярх у Римі. Гарно виглядали прозірки з міста Неаполю, замок над синім морем, в далі гора Везувія з якої постійно димить, відкопане місто Помпеї з вуличками, з тротуарами для пішоходів, з мальовилами і фресками на захованих стінах. Опісля появилися на екрані прозірки з Торенто і Фльоренції та славні скульптури мистця Михайла Ангела.

Швайцарія дуже гарна, але й дуже дорога для туристів, зокрема місто Цюріх зі своїми будівлями, костелами з цінними вітражами мистця Шагаля, знане з зимового спорту містечко Ст. Моріц з засніженими горами, місцевість Давос і другі. Вкінці появилися прозірки з столиці Франції — Парижу, славних будівель, замків і палат, що тепер в більшості є державними музеями як Версаль, Лювр, з прегарними городами і квітниками, і багато ще других прозірок, що ними любувались приявні. Після покінчення показу, голова Клюбу подякував п-і Навроцькій за милий вечір і прекрасні прозірки, а приявні нагородили її оплесками.

Б.Б.

Святкування Січневих Роковин...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

то, чи не найбільш врочисто від часу свого існування як організована одиниця.

І так, 17-го січня вперше в історії існування цього, так званого „Міста пенсіонерів", відбулося підписання і вручення української делегації Деклярації про проголошення посадником міста Ч. М. Шугом 22-го січня „Українським Днем".

Відбулася ця історична подія в житті українців Ст. Петерсбургу в приватній канцелярії посадника Ч. Е. Шуга о годині 11:30 перед полуднем у приявності української делегації на чолі з В. Мазуркевичем, що є головою місцевого Українсько-Американського Товариства.

Під час цієї церемонії вручено посадникові Ч. Е. Чугові книгу „Історія України" Грушевського і декілька українських великодних писанок. Посадник сердечно подякував делегації за подарунок і висловив захоплення працею української громади та побажав витривалости у боротьбі з московським комунізмом.

Стараниям посадника Ч. Е. Шуга і завдяки наполегливій праці В. Мазуркевича вранці, о годині 8-ій в суботу 22-го січня, відбувся акт піднесення українського блакитно-жовтого прапора на майдані біля будинку Міської Ради.

Завершенням святкування січневих роковин була святочна академія 30-го січня у парафіяльній залі української католицької церкви Св. Водохреща, що знаходиться при 90-ій евеню-північ і 4-ій вулиці-схід. Відразу по співанні Служби Божій численно прибулі парафіяни і гості з далеких частин Америки і з сусідньої Канади майже вщерть заповнили парафіяльну залю. Пані з жіночого товариства при церкві Святого Водохреща частували охочих теплою кавою і закускою — бо була це якраз обідова пора для багатьох.

На програму свята склались: привітання, яке виголосив інж. Б. Бемко; виступ мішаного хору „Українська" під диригентурою інж. Б. Бемка; святочна промова о. монс. П. Гресько; відчитання проклямації посадника міста — відчитала панна А. Шевчук; деклямація у виконанні панни Г. Луценко, і на закінчення виконання повним складом хору пісні Фоменка „Ой, у полі над могилою". Відспіванням українського гимну „Ще не вмерла Україна" всіми приявними закінчено святочну академію, як теж і відзначення січневих роковин.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСоюзу!

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 20-го ЛЮТОГО 1977 р.

ФІЛАДЕЛЬФІЯ, Па. Річні загальні збори Т-ва ім. О. Ольжича 32 Відд. о год. 1-ій по пол. в Укр. Гор. Клюбі, 847 N.Franklin St. На порядку: звіти Управи та вибір Управи на 1977 р., а також звіт про незакінчену ще збірку на пам'ятник Патронові нашого Відділу О. Ольжичеві. Просяться чл. прибути, є багато важливих справ до полагодження. — М. Хомин, секр.

НЕДІЛЯ, 27-го ЛЮТОГО 1977 р.

ЧІКАГО, Ілл. Річні загальні збори 6-ва св. Стефана 221-го Відд. о год. 1-ій по пол. в домі УНС при 845 N. Western Ave. Просяться чл. прибути на збори. — Управа.

ТАРЗАН, Ч. 7703. Диверсія!



Не стріляйте аж до останньої хвилини!... Вони ніколи не прорвуться крізь мури цієї фортеці...

Але тому, що тил і фланги мали слабу оборону...

...фронтова атака була тільки диверсією, бо в той самий час...